

# Årsredovisning 2019

## KPA AB



**KPA**  
PENSION



# Innehållsförteckning

|                                                          | Sidan |
|----------------------------------------------------------|-------|
| Året som gått i siffror .....                            | 4     |
| Pensionsbolaget för kommuner och regioner .....          | 6     |
| Förvaltningsberättelse .....                             | 9     |
| Finansiella rapporter moderföretaget och koncernen ..... | 24    |
| Noter .....                                              | 30    |
| Underskrifter.....                                       | 48    |
| Definitioner och begrepp .....                           | 49    |

## Tre fördelar med KPA Pension



### Vi är det förvalda alternativet

KPA Pension är det förvalda alternativet inom de kommunala pensionsavtalen AKAP-KL, KAP-KL och PA-KFS. Arbetsgivarna och fackförbunden har bestämt att vi ska förvalta tjänstepensionen om den anställda inte gör ett annat val.



### Vi har riktigt låga avgifter

Vi har marknadens lägsta avgift på traditionell pensionsförsäkring för anställda i kommuner och regioner. Det betyder att varje kund får mer pengar i pension. Avgifterna spelar en stor roll för hur stor den framtida pensionen blir.



### Vi investerar enbart etiskt

Vi förvaltar tryggt och etiskt våra kunders pensionspengar. Det är viktigt med en god pension men inte på bekostnad av andra. Genom goda investeringar kan vi förändra framtiden och verka för en hållbar utveckling. Dessutom har vi fått utmärkelsen Sustainable Brand Index åtta år i rad, Skandinavians största undersökning av hållbara varumärken.



# Året som gått i siffror

**1,9 miljarder**

kronor i köp av aktier i Heimstaden Bostad AB bidrar till fler bostäder.

En av initiativtagarna till Nettonollalliansen med målet att vi ska ha

**0 nettoutsläpp**

av växthusgaser i portföljen år 2050.



**I:a**

i finansbranschen  
att hbtq-certifieras

**3:e största**

fastighetsaffären i Sverige med köpet av Trygg-Hansa-huset i Stockholm för 4,3 miljarder kronor.



**8:e året i rad**

utses vi till pensionsbranschens mest hållbara varumärke i Sustainable Brand Index.

Investerar

**1,2 miljarder kronor**

i Världsbankens obligation för att minska matsvinn.

Investerar

**720 miljoner kronor**

i Infranode, en fond för nordisk klimatvänlig infrastruktur.



Minska utsläppen med  
**30 procent**

från den utländska aktieportföljen



Investerar

**360 miljoner kronor**

i blågrön obligation med fokus på Östersjön.



Klimatkompenserar utsläppen från vår egen verksamhet med

**200 procent**

Investerar

**165 miljoner kronor**

i grön obligation för effektivare energianvändning i bostäder.

Vi minskar utsläppen från vår egen verksamhet med

**38 procent**

**55 procent**

minskning av utsläpp från flygresor.

**70 procent**

av pensionsspararna är nöjda eller mycket nöjda med KPA Pension.



# Pensionsbolaget för kommuner och regioner

KPA Pension är pensionsbolaget för kommun- och regionanställda. Vår historia sträcker sig ända tillbaka till 1922 då vi startade som en gemensam pensionskassa för elva städer. Idag är vi ett modernt pensionsbolag som förenar god avkastning och låga avgifter med ett aktivt hållbarhetsarbete i hela värdekedjan.

## De anställdas pensionsbolag

Idag har ungefär två miljoner anställda och tidigare anställda i kommuner och regioner sin tjänstepension hos oss. Vi förvaltar mer än 200 miljarder kronor, pengar som ska ge trygga och hållbara pensioner till bland annat lärare, sjuksköterskor, förskollärare, renhållningsarbetare och många andra som är anställda i kommuner, regioner och kommunala bolag.

## Arbetsgivarnas pensionsbolag

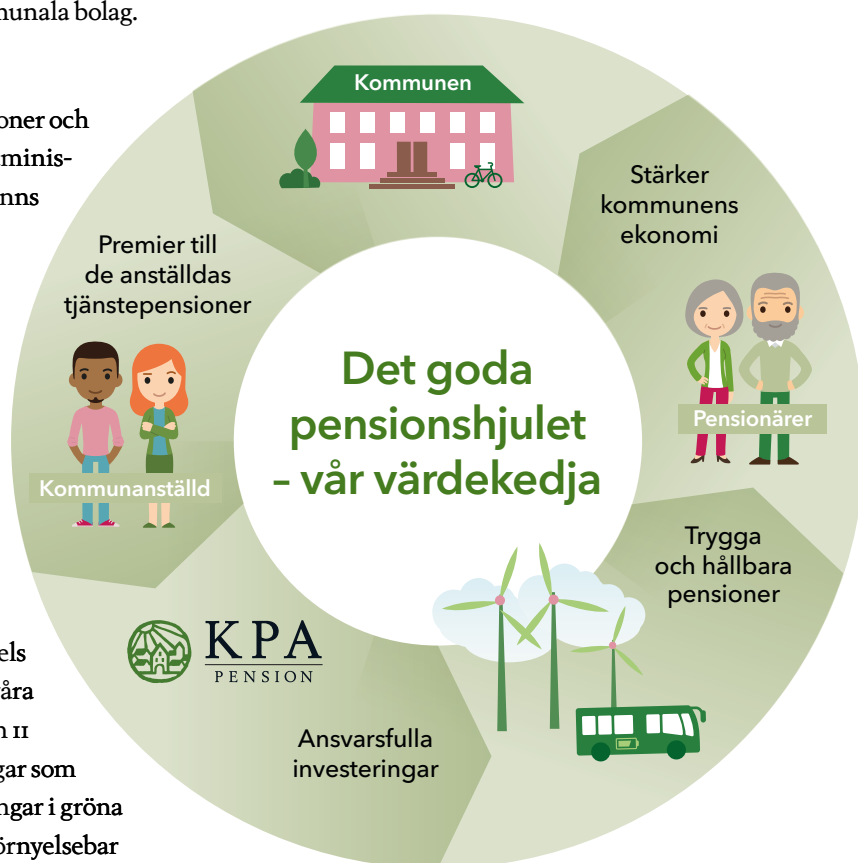
Vi hjälper merparten av Sveriges kommuner, regioner och ett stort antal kommunala bolag med pensionsadministration, försäkring och rådgivning. I vårt utbud finns förmedlingstjänst, beräkning och utbetalning av olika pensionsförmåner, förmånsbestämd försäkring samt beräkning och prognos av pensionsskuld. Dessutom erbjuder vi tilläggs-tjänster inom vår konsultoch kursverksamhet. Den kollektivavtalade tjänstegrupplivförsäkringen på det kommunala området omfattar drygt en miljon arbetstagare.

## Samhälle

KPA Pension har en viktig roll i samhället. Dels för att vi förvaltar och betalar ut pensioner och dels genom att vi kan påverka och ställa krav genom våra investeringar. Vi har de senaste åren satsat mer än 11 miljarder kronor i gröna obligationer. Det är pengar som direkt går tillbaka till samhället genom investeringar i gröna projekt, till exempel cykelbanor, infrastruktur, förnyelsebar energi och hållbart byggande.

## Klimat och miljö

Som en stor finansiell aktör har vi både möjlighet och skyldighet att bidra till den nödvändiga klimatomställningen världen står inför. Genom vårt ägande kan vi sätta press på företagen att agera i rätt riktning. Vi kan också investera i projekt som på olika sätt bidrar till hållbara mål.



För att vi ska vara trovärdiga i vårt hållbarhetsarbete är det viktigt att vi själva lever upp till kraven. Därför har vi som mål att vår verksamhet ska ha nettonollutsläpp av växthusgaser redan år 2030. För att nå dit behöver vi få alla delar i verksamheten med oss.

#### Det förvalda alternativet

KPA Pension är det förvalda alternativet inom pensionsavtalen AKAP-KL, KAP-KL och PA-KFS, som omfattar anställda i kommuner, regioner och kommunala bolag. Fackförbund och arbetsgivare har bestämt att vi ska förvalta tjänstepensionen om den anställda inte gör ett annat val och att pensionspengarna ska placeras i en traditionell pensionsförsäkring med en garanterad del.

#### Riktigt låga avgifter

Vi erbjuder alltid låga avgifter. Det betyder att varje kund får mer pengar i pension eftersom avgifterna påverkar hur stor den framtida pensionen blir.

#### Organisationsförändringar

Under 2019 genomförde Folksamgruppen en organisationsförändring som innebär att KPA Pension har tagit över ett antal medarbetare från Folsams affärsområde Liv- och pensionsservice som arbetar med KPA Pensions affär. Medarbetarna finns både i Stockholm och Sundsvall. Med den nya organisationen får vi en effektivare verksamhet och en ökad tydlighet mot kunderna.

#### Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

#### Vår affärsidé

KPA Pension erbjuder kollektivavtalad tjänstepension till kommunsektorn. Vi kombinerar trygga pensioner med hållbara placeringar.

#### Vårt övergripande mål

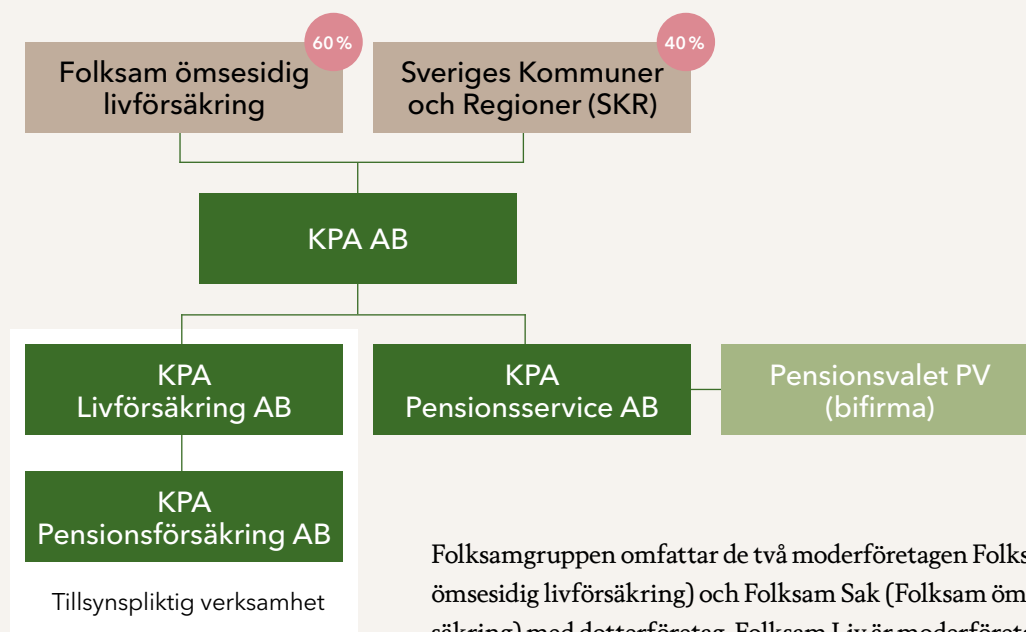
KPA Pension ska vara det ledande tjänstepensionsbolaget som kunder, medarbetare och ägare kan känna sig stolta över.

#### Våra ägare

KPA Pension är ett företag inom Folksamgruppen. Vi ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av SKR, Sveriges Kommuner och Regioner. Vårt huvudkontor ligger i Stockholm, men vi har också kontor i Sundsvall. Vi har ingen verksamhet utanför landets gränser.







Folksamgruppen omfattar de två moderföretagen Folksam Liv (Folksam ömsesidig livförsäkring) och Folksam Sak (Folksam ömsesidig sakförsäkring) med dotterföretag. Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels det helägda dotterföretaget Folksam Fondförsäkring (Folksam Fondförsäkringsaktiebolag), dels delägda företag som bolagen inom KPA Pension, som ägs till 60 procent, och Folksam LO Pension (Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag), som ägs till 51 procent.

KPA Pension omfattar KPA AB, KPA Livförsäkring AB, KPA Pensionsförsäkring AB och KPA Pensionservice AB. KPA Pensionsförsäkring drivs, liksom sitt moderföretag KPA Livförsäkring, enligt ömsesidiga principer. Företagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringstagarna. Samtliga KPA-företag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension.





# Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för KPA AB, med organisationsnummer 556527-7182, avger härmed årsredovisningen för 2019 vilket är företagets 25:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

## Ägarförhållanden och koncernstruktur

KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (502006-1585), (Folksam Liv), och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, genom SKR Företag AB (556117-7535). KPA-koncernen består av moderföretaget KPA AB och dotterföretaget KPA Pensionsservice AB (556569-1077), med bifirman Pensionsvalet PV.

KPA AB äger också dotterföretaget KPA Livförsäkring AB (publ) (502010-3502), (KPA Livförsäkring), som i sin tur äger KPA Pensionsförsäkring AB (publ) (516401-6544), (KPA Pensionsförsäkring). KPA Livförsäkring och KPA Pensionsförsäkring är icke vinstutdelande försäkringsföretag som drivs enligt ömsesidiga principer. Det överskott som uppkommer i företagen tillfaller försäkringstagarna. KPA Pensionsförsäkring och KPA Livförsäkring konsolideras därför inte i koncernredovisningen i enlighet med ÅRL 7:5. Samtliga KPA-företag har säte i Stockholm

Samverkan med dotterföretag sker inom bland annat distribution, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. Ytterligare upplysningar om dotterföretag, närstående och deras relationer finns i not 21 Upplysningar om närstående.

## Verksamhet

Samtliga KPA-företag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension och erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med hållbar inriktning. KPA AB är moderföretag och verksamheten består i att äga och förvalta koncernens dotterföretag.

## Väsentliga händelser under året

KPA AB:s verksamhet består i att äga och förvalta koncernens dotterföretag. Inga väsentliga händelser har under året inträffat med avseende på nämnda verksamhet. För KPA Pension som helhet kan följande väsentliga händelser belysas:

- För åttonde året i rad toppade KPA Pension listan över pensionsbranschens mest hållbara varumärken i försäkringsbranschens Sustainable Brand Index (SBI).
- KPA Pension genom Folksamgruppen blev en av initiativtagarna i en ny global investerarialians för nettonollutsläpp av växthusgaser, FN:s Net-Zero Asset Owner Alliance, med samlade förvaltade tillgångar till ett värde om 40 000 miljarder kronor.
- KPA Pension blev under hösten 2019 finansbranschen första hbtq-certifierade företag. Målet med certifieringen är att ge alla anställda i verksamheten en ökad kunskap om hbtq-frågor, normer samt konsekvenser av normer för hälsa och livsvillkor för hbtq-personer.
- Under 2019 har regionerna Västra Götaland, Uppsala, Dalarna, Värmland, Västmanland, Sörmland och Gävleborg samt ett flertal kommuner, däribland Umeå/Vännäs, valt KPA Pensionsservice som leverantör för administration av pensioner.
- Ylva Wessén har under året utsetts till ny styrelseordförande i KPA AB. Harriet Pontán, Staffan Isling och Anders Henriksson har utsetts till ordinarie styrelseledamöter.
- Under våren lämnade Inge Bäckström KPA Pensions ledningsgrupp och ersattes av Fredrik Eklöf, chef Parter och ledningsstöd. Under hösten tillträdde Robin Paulsson tjänsten som ekonomichef och ingår i ledningsgruppen.

För mer information kring väsentliga händelser i dotterföretag som inte konsolideras, se årsredovisning KPA Pensionsförsäkring AB samt årsredovisning KPA Livförsäkring AB. Årsredovisningarna finns på [www.kpa.se](http://www.kpa.se)

## Ekonomisk översikt

### Koncernen

Koncernens omsättning är i linje med föregående år och uppgick till 224 109 (224 421) tusen kronor. Koncernens kostnader har minskat väsentligt och uppgick till 214 527 (231 374) tusen kronor. Minskningen beror till största delen på lägre kostnader kopplat till IT-utveckling. Årets resultat för koncernen uppgick till 5 938 (-9 478) tusen kronor där resultat efter finansiella poster uppgick till 7 855 (-11 949) tusen kronor.

Dotterföretaget KPA Pensionsservice bedriver pensionsadministrativa samt konsultativa tjänster till kommuner, regioner (tidigare landsting) och kommunala företag. Företagets resultat efter finansiella poster uppgick till 9 409 (-12 381) tusen kronor. Förändringen från föregående år beror till största delen på lägre driftskostnader kopplade till IT utveckling. KPA Pensionsservice resultat efter skatt uppgick till 5 223 (14 088) tusen kronor.

### Moderföretaget

KPA AB bedriver ingen affärsverksamhet utan verksamheten består i att äga och förvalta koncernens dotterföretag. Resultatet i KPA AB består av företagets egna förvaltningskostnader samt finansiella poster.

Moderföretagets resultat efter finansiella poster uppgick till -1 553 (34 806) tusen kronor. Minskningen av resultatet i moderföretaget kan förklaras av en utdelning föregående år från dotterföretag på 34 373 tusen kronor. Årets resultat för KPA AB uppgick till -523 (28 448) tusen kronor.

## Hållbarhetsupplysningar

KPA Pensions hållbarhetsarbete utgår ifrån att kunderna ska känna sig trygga i en hållbar värld och i deras önskemål om en trygg och hållbar pension. Därför har KPA Pension sedan 1998 förvaltat pengarna med hänsyn till människa och miljö. De etiska placeringskriterierna, internationella ramverk och konventioner tillsammans med kundernas önskemål utgör grunden för alla investeringar.

## En kapitalförvaltning som gör skillnad

Det är genom kundernas framtida pensioner som KPA Pension har störst möjlighet till påverkan. Med mer än 200 miljarder kronor i förvaltat kapital skapas möjlighet att agera långsiktigt och hållbart och samtidigt skapa en god avkastning till kunderna. KPA Pensions etiska investeringskriterier ligger till grund för investeringar i alla tillgångsslag. Det innebär bland annat att KPA Pension inte investerar i företag som tillverkar vapen, tobak, alkohol eller spel. Dessutom påverkar KPA Pension företag i frågor som rör miljö och klimat, mänskliga rättigheter och korruption.

### Fortsatt fokus på klimatet

Under året har fokus, både för KPA Pension och i övriga samhället, varit ställt på klimatet. Det är positivt att medvetenheten kring klimatförändringarna har ökat. Men för att ha en chans att möta Parisavtalet och 1,5 gradersmålet krävs insatser från alla håll, inte minst från finansiella aktörer.

KPA Pension har under flera år mätt utsläpp av växthusgaser i sina aktieinnehav och arbetat med att få ner det. Bland annat investerar man inte i företag där mer än 30 procent av intäkterna kommer från kol. Under året har företaget sålt ett antal utländska aktier och fått ner utsläppen i den utländska portföljen ytterligare. Men KPA Pension nöjer sig inte med det. Under 2019 har företaget som en del i Folksamgruppen varit en av initiativtagarna till den så kallade Net-Zero Asset Owner Alliance som är ett initiativ tillsammans med andra stora kapitalägare där målet är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i investeringsportföljerna år 2050.

### Gröna obligationer

KPA Pension satsar på investeringar som tydligt styr mot en hållbar utveckling. Investeringar i gröna obligationer, där medel utlånas till projekt som är öronmärkta till miljö- och klimatanpassade projekt, är ett exempel. Dessa investeringar passar utmärkt för företagets produkter, med lång investeringshorisont och låg risk. Att det dessutom ofta är KPA Pensions kunder, kommuner och regioner som ger ut gröna obligationer gör detta investeringsslag än mer attraktivt. Hittills har KPA Pension investerat mer än 10 miljarder i gröna obligationer och planen är att fortsätta med dessa investeringar.

## Hållbarhet i den egna verksamheten

Hållbarhet handlar också om vilket avtryck KPA Pension lämnar från den egna verksamheten. För att KPA Pension ska vara trovärdiga är det en självklarhet att ha en effektiv och tydlig hållbarhetsstyrning som omfattar alla delar i verksamheten. KPA Pension arbetar medvetet med att minimera den egna miljöpåverkan. Målet är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser från den egna verksamheten år 2030. Den största utsläppsskällan är resor och därför har man under året skärpt resepolicyn som anger att medarbetare ska välja tåg framför flyg på resor under 60 mil. Företagets klimatpåverkan kommer också från pappersförbrukning och postal kommunikation med kunder. Under året har KPA Pension anslutit sig till den digitala brevlådan Kivra med fler än tre miljoner användare.

KPA Pension klimatkompenserar utsläpp från den egna verksamheten med det dubbla genom Vi-skogen. Från och med 2019 klimatkompenserar man också för ägda fastigheter.

För KPA Pension handlar hållbarhet inte bara om miljö och klimat. En annan viktig hållbarhetsfråga är mångfald och inkludering. Därför är KPA Pension stolta över att vara finansbranschens första hbtq-certifierade företag. Medarbetarna har deltagit i en gedigen utbildning om hbtq, normer och konsekvenser av normer för hälsa och livsvillkor. Målet med certifieringen är att skapa en gemensam och inkluderande värdegrund där kunder och medarbetare bemöts på lika villkor.

## Jämställda pensioner

Under året har KPA Pension fortsatt att sätta fokus på jämställda pensioner. I Sverige har kvinnor i genomsnitt 29 procent lägre lön än män och därför är detta en viktig fråga för företaget. Vd för KPA AB, Britta Bureau, har under året tagit upp ämnet i olika forum, bland annat på KPA Pensions välbesökta seminarium under Almedalsveckan. Marknadsföring är också ett effektivt sätt att nå ut. Det är ett sätt att både stärka varumärket och förankra det i KPA Pensions värderingar. Årets reklamfilmer har på olika sätt berört ämnet jämställdhet. Kampanjen har fått en positiv respons och stor genomslagskraft men också skapat en hel del diskussioner, inte minst på sociala medier.

I enlighet med Årsredovisningslagen 6 kap 11 § har KPA AB valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. För närmare upplysningar om KPA Pensions hållbarhetsarbete och lagstadgad hållbarhetsrapport se KPA Pensions Hållbarhetsredovisning 2019 som finns

på webbplatsen [www.kpa.se](http://www.kpa.se). På webbplatsen finns också bolagsstämmorapporten som redovisar de frågor som KPA Pension har lyft på bolagsstämmor under året.

## Medarbetare

KPA Pension ingår i Folksamgruppen som tillämpar tillikaanställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. I Folksamgruppen arbetar cirka 4 000 medarbetare på olika företag och orter i Sverige. Varje medarbetare är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. På kostnadsställena som tillhör KPA Pension finns det 223 medarbetare. Folksamgruppen har en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom gruppen.

KPA Pension ska vara en attraktiv arbetsplats med kända och konkurrenskraftiga erbjudanden till nuvarande och framtida medarbetare. I 2019 års medarbetarundersökning låg resultatet på en fortsatt hög nivå.

KPA Pension ska ha miljöer med processer, informationsstöd och teknik som stödjer effektivitet och legala krav och som dessutom främjar god hälsa och motivation. Som ett led i detta har KPA Pension gjort insatser för att stärka det aktivitetsbaserade arbetsättet som bland annat bidrar till samarbete, lärande, hållbarhet och kostnadseffektivitet. För att främja effektivt samarbete har medarbetarna utbildats i "Att leda andra och sig själv i förändring", i samarbete med företagshälsan. KPA Pension har också blivit finansbranschens första hbtq-certifierade bolag och medarbetarna har utbildats för att få ökad kunskap om hbtq-frågor.

KPA Pensions sjuktal för helåret 2019 uppgår till 5,3 procent, vilket är något högre jämfört med föregående års utfall på 4,1 procent (rullande 12 månader). Under året har KPA Pension arbetat för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Respektive verksamhet har identifierat behov och genomfört riktade insatser. Dessa har sedan följts upp på övergripande nivå. Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande.

## Kompetensutveckling

För att ha pensionsbranschens mest nöjda kunder ska KPA Pension ha chefer och ledare som genom ett strategiskt och coachande förhållningssätt tar ansvar för kompetensförsörjning och rätt prestation. Under 2019 har en särskild insats gjorts för att stärka cheferna i att tilldela och tydliggöra mål, stämna av



kompetens och lämplighet samt följa upp prestation och utveckling i KPA Pensions digitala stöd för talent management.

KPA Pensions medarbetare ska bidra till en kultur där gemensamt ansvar tas för kontinuerlig utveckling, samarbete och lärande. KPA Pension arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav. Under 2019 har berörda medarbetare genomgått utbildning inom bland annat klagomålshantering, åtgärder mot penningtvätt, hot i yrkesrollen, konkurrensrätt, intern kontroll och arbetsmiljö. En hållbarhetsutbildning och en utbildning om KPA Pensions fondförsäkringserbjudande har tagits fram. Dessutom har lärande inom KPA Pensions affär, kollektivavtalad pension och juridik vidareutvecklats.

Försäkringsdistributionslagen (FDL/IDD) som trädde i kraft 2018 ställer krav på kunskap, kompetens och lämplighet hos försäkringsdistributörer. KPA Pension har infört en tydlig struktur för att säkerställa att regelverket efterlevs. Medarbetare och chefer som berörs av FDL/IDD har genomgått externa certifieringar, interna utbildningar med kunskapstest samt årlig fortbildning.

#### Löner, ersättningar och övriga villkor

KPA Pension är genom medlemskapet i arbetsgivarföreningen KFO bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt KPA Pensions ersättningspolicy ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar. KPA Pension har, med undantag för Folksamgruppens belöningsprogram, inga rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande. Vad gäller jämställda löner inom KPA-företagen låg skillnaden i medellön mellan kvinnliga och manliga medarbetare på cirka 20 (20) procent för 2019. Vid en nedbrytning på likvärdiga arbeten låg löneskillnaden på cirka 12 (5) procent.

Medarbetare inom KPA Pension omfattas av Folksamgruppens belöningsprogram, som syftar till att synliggöra och sätta fokus på de övergripande affärsstrategierna och målen. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppens verksamhet utom Folsams vd, koncernledning, vd och vice vd i dotterföretagen samt chefen för internrevision i Folsam Sak respektive Folsam Liv.

Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare, beroende på grad av måluppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 22.

## Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Hantering av risker är en naturlig del av KPA AB:s verksamhet. Risker och incidenter rapporteras löpande till företagets ledning. Risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. KPA AB har inga egentliga affärsrisker i och med att ingen affärsverksamhet bedrivs i företaget. Däremot finns det risker kopplade till regelverksförändringar som kan påverka mervärdesskatten i koncernen. Det finns även risker kopplade till den likvidhantering som sker i och med att företaget under året samordnat pensionsutbetalningar åt KPA Pensionsservice och KPA Pensionsförsäkring.

Företagets finansiella riskexponering bedöms vara låg. KPA AB har betydande fordringar vars återvinningsbarhet är beroende av motpartens betalningsförmåga. Företaget har därmed viss exponering mot kreditrisker. Detta hanteras genom att kreditbedömningar görs för potentiella kunder. Företaget är också exponerad för likviditetsrisker genom sina kortfristiga skulder. Detta innebär en risk att företaget och koncernen inte har likvida medel att betala skulderna i takt med att de förfaller till betalning. Löpande uppföljning och planering görs av likviditeten.

De mest väsentliga affärsriskerna för dotterföretaget KPA Pensionsservice är kopplade till företagets förmåga att bibehålla och teckna nya affärsavtal. Intäkterna i KPA Pensionsservice är beroende av antalet administrerade avtal. Avtalen är konkurrensutsatta och föremål för löpande upphandling. KPA Pensionsservice verksamhet är på grund av stora transaktionsvolymerna exponerad mot främst operativa risker i form av processrelaterade och systemmässiga risker. De största osäkerhetsfaktorerna kopplade till operativa risker är den kontinuerliga utvecklingen av administrationssystemet och övrig systemmiljö. Utvecklingen drivs på dels av nya regelverk och dels utifrån kunders krav och förväntningar.

## Framtida utveckling

KPA AB och dess dotterföretag verkar i en bransch under förändring där utvecklingen går mot allt mer digitaliserade tjänster och ökad automatisering och effektivisering samtidigt som hållbarhetsfrågor blir allt viktigare. Det finns även ett antal regelverksförändringar, vissa med oklar påverkan, som skapar tryck på förändring. Digitalisering och automatisering ger möjligheter att förenkla tillvaron och förbättra upplevelsen för kunderna, samtidigt som det även ska effektivisera företagets processer. KPA Pension kommer att fortsätta att satsa på detta område och vidareutveckla tjänster i nära samverkan med användarna av tjänsterna.

Det ställs allt högre krav på företags hållbarhetsarbete och det är en trend som sannolikt lär fortsätta. Hållbarhet är en viktig fråga för KPA Pension. Med utgångspunkt i FN:s hållbarhetsmål vill KPA Pension finnas med som en finansiell partner och visa den nytta pensionskapital kan göra samt att hållbarhet och god avkastning går hand i hand. Att KPA Pension lyckas med ett långsiktigt hållbarhetsarbete är avgörande för framtida utveckling då kraven på mätbarhet, transparens och standardiserad redovisning och rapportering ökar. Det ställs också högre krav på finansiella aktörer att redovisa vilka resultat företagen uppnår i sitt hållbarhetsarbete. KPA Pension blev under 2019 en av initiativtagarna i en ny global investerarialians för nettonollutsläpp av koldioxid, UN convened Net-Zero Asset Owner Alliance. Företaget kommer fortsatt, till exempel via investerarialiansen, driva och prioritera hållbarhetsfrågor.

## Kommande regelverksförändringar

### *Sustainable Finance*

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå max 2 grader och helst max 1,5 grader. Det kommer krävas enorma kapital för att nå målen. Finansbranschen har därför en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi. För det krävs dock en omfattande förändring av det finansiella systemet. För att åstadkomma detta har EU-kommissionen tagit fram en handlingsplan med 10 åtgärder. De tre övergripande målen för EU-kommissionens handlingsplan är att:

1. Ställa om finansiella flöden i mer hållbar riktning
2. Integrera hållbarhet i riskhanteringen
3. Främja transparens och långsiktighet i ekonomin

De första stegen för att åstadkomma önskad förändring har redan tagits och innebär bland annat att KPA AB behöver anpassa sig efter två nya förordningar och förändringar genom så kallade delegerade akter under de kommande åren. Först ut är Förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella sektorn.

## Femårsöversikt för koncernen

| Tkr                               | 2019      | 2018      | 2017      | 2016      | 2015      |
|-----------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Nettoomsättning                   | 224 109   | 224 421   | 277 111   | 469 972   | 502 653   |
| Rörelseresultat                   | 9 582     | -6 953    | 7 404     | 7 022     | 23 063    |
| Resultat efter finansiella poster | 7 855     | -11 949   | 5 849     | 3 990     | 27 459    |
| Balansomslutning                  | 1 370 187 | 1 579 196 | 1 177 355 | 1 171 101 | 1 146 941 |
| Eget kapital                      | 227 067   | 221 129   | 230 608   | 235 820   | 234 135   |

## Femårsöversikt för moderföretaget

| Tkr                                  | 2019    | 2018    | 2017    | 2016    | 2015    |
|--------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Nettoomsättning                      | 796     | 6 063   | 74 588  | 400 116 | 413 690 |
| Rörelseresultat                      | -1 736  | 1 730   | -35 651 | 1 316   | 1 161   |
| Resultat efter finansiella poster    | -1 553  | 34 806  | -36 236 | 2 143   | 5 002   |
| Balansomslutning                     | 351 076 | 576 524 | 595 569 | 737 439 | 729 899 |
| Eget kapital                         | 172 936 | 173 459 | 145 011 | 181 799 | 183 932 |
| Avkastning på sysselsatt kapital i % | -0,1    | 11,5    | -19,5   | 2,9     | 2,9     |
| Avkastning på eget kapital i %       | -0,7    | 16,1    | -16,3   | 0,9     | 2,1     |

Nyckeltalen finns förklarade på sista sidan i årsredovisningen, under rubriken Definitioner och begrepp.

## Förslag till vinstdisposition

| Till årsstämmans förfogande står:                                      |                    |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| - Balanserade vinstmedel                                               | 113 459 233        |
| - Årets resultat                                                       | -523 342           |
|                                                                        | <b>112 935 891</b> |
| Styrelsen föreslår stämman att dessa medel disponeras enligt följande: |                    |
| - i ny räkning balanseras                                              | 112 935 891        |
|                                                                        | <b>112 935 891</b> |

Beträffande företagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tilläggsupplysningar.

# Bolagsstyrningsrapport

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företaget sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt (enligt svensk kod för bolagsstyrning, Kodén). Bolagsstyrning inom KPA AB utgår från lagstiftning, främst aktiebolagslagen. För försäkringsföretagen inom KPA Pension gäller försäkringsrörelselagen samt Finansinspektionens författningssamling i form av föreskrifter och allmänna råd.

Försäkringsföretag omfattas av regler på EU-nivå som exempelvis Solvens II-förordning och de implementerande tekniska standarder som EU-kommisionen antagit, samt de riktlinjer som den europeiska tillsynsmyndigheten EIOPA beslutat. Solvens II-direktivet är ett europeiskt regelverk för försäkringsföretag som syftar till att skapa en enhetlig europeisk försäkringsmarknad med ökat skydd för försäkringstagare. Reglerna trädde i kraft 2016 och tillämpas av dotterföretaget KPA Livförsäkring. KPA Pensionsförsäkring är däremot ett försäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet som, i avvaktan på den kommande regleringen av tjänstepensionsverksamhet, valt att tillämpa övergångsregler istället för Solvens II-reglering. Övergångsreglerna innebär huvudsakligen att de försäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet ska, som huvudregel, fortsätta att tillämpa de äldre bestämmelser om rörelse, tillsyn och ingripande, som gällde under 2015, och de nya Solvens II-bestämmelserna om företagsstyrning.

För verksamheten gäller också interna regelverk som, i tillämpliga delar, omfattar såväl styrelseledamöter som anställda. Exempel på interna regelverk är bolagsordningen som anger verksamhetens ramar och ger en beskrivning av företaget samt arbetsordning för styrelsen, vilken bland annat tydliggör styrelsens respektive styrelseordförandens ansvar. Beslut om ändring av bolagsordningen sker på stämman. Ett beslut att ändra bolagsordningen är, i enlighet med aktiebolagslagen, giltigt om två tredjedelar av samtliga röstande förenat sig om det. Bland de viktigare interna reglerna kan även nämnas KPA Pensions Etiska riktlinjer som reglerar hur företrädare för KPA Pension uppträder i olika situationer.

Det är styrelsen som ytterst ansvarar för företagets organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter. Det är styrelsen som ansvarar för företagets interna styrning och kontroll och som ansvarar för att det finns policyer och en organisation för det operativa arbetet kring detta.

## Svensk kod för bolagsstyrning

Svensk kod för bolagsstyrning (Koden), senast reviderad den 1 januari 2020, vänder sig i första hand till företag noterade på en reglerad marknad i Sverige. Kodén bygger på principen ”följ eller förklara”. Företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler, men ska då lämna förklaringar till avvikelserna.

Inom KPA Pension, där KPA AB är moderföretag, finns KPA Pensionsförsäkring som är det marknadsledande företaget inom det kommunala pensionsavtalet KAP-KL. Företaget har 1,8 miljoner försäkrade kunder och hos dessa finns självklart ett stort och berättigat intresse att veta hur företaget sköts. Det ligger också i KPA Pensions intresse och affärsidé att vara så öppna som möjligt mot de försäkrade och andra intressenter i gruppens företag. KPA Pension har därför valt att tillämpa koden främst för att tillgodose dessa intressen. Kodén tillämpas för KPA AB och för KPA Pensionsförsäkring.

## Avvikelser från bolagskoden och skäl för dessa

- Eftersom KPA AB endast har två ägare har kallelse till årsstämman inte offentliggjorts på hemsidan.
- Företagets revisorer granskar inte företagets halvårs- eller niomånadersrapport. Avvikelse från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att företaget inte är ett aktiemarknadsföretag och med syftet att begränsa kostnaderna för försäkringstagarna.

## Bolagsstämma

KPA AB:s högsta beslutande organ är bolagsstämman vilken senast hölls den 15 maj 2019. På stämman läggs årsredovisning och revisionsberättelse för närmast föregående verksamhetsår fram tillsammans



med lekmannarevisorernas rapport. Resultat- och balansräkningar, samt disposition av företagets vinst eller förlust, fastställs. Stämman fattar beslut om ansvarsfrihet åt styrelseledamöter och vd. Stämman utser styrelsens ordinarie ledamöter vilka nomineras enligt bestämmelser i aktieägaravtal som ägarna ingått. Bolagsstämman utser även revisionsbolag och lekmannarevisorer. Revisionsbolagen Ernst & Young AB och KPMG AB utsågs till revisorer intill 2020 års årsstämma hållits.

### Valberedning

Valberedningens uppgift är att bereda tillsättning av styrelse och revisor i företaget. Valberedningen ska, med beaktande av bolagsordningens bestämmelser och av stämman fastställd process för lämplighetsprovning, föreslå stämman val av styrelseledamöter och revisorer. Vidare ska valberedningen lämna stämman förslag på arvoden som ska utgå till styrelseledamöter och revisor. Vid årsstämman 2019 utsågs Anna-Karin Laurell och Lena Dahl till valberedning intill 2020 års årsstämma.

### Styrelse

Styrelsen ansvarar för företagets övergripande organisation och förvaltningen av företagets angelägenheter inom de ramar som bolagsstämman och externa regelverk ger. Styrelsen fastställer årligen sin egen arbetsordning. Vid årsstämman 2019 omvaldes fyra styrelseledamöter och en nyvaldes, Harriet Pontán. Dessutom finns en arbetstagarrepresentant med två suppleanter i styrelsen. Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska majoriteten av de stämموvalda styrelseledamöterna vara oberoende i förhållande till företaget och företagsledningen. En majoritet av de bolagsstämموvalda ledamöterna anses vara oberoende. Enligt valberedningen uppfylls därför detta krav av företaget.

### Styrelsens arbete 2019

För styrelsen gäller en strategisk dagordning som fastställs varje år i styrelsens arbetsordning. Enligt arbetsordningen som fastställdes vid konstituerande sammanträde den 15 maj 2019 ska styrelsen sammanträda minst fyra gånger per år. Vid varje sammanträde ska genomgång av föregående protokoll ske, öppna frågor från tidigare sammanträden följas upp och vd:n lämna information om vad som skett i verksamheten sedan förra sammanträdet.

Följande ärenden ska behandlas årligen: fastställa styrelsens arbetsordning, i förekommande fall utse vd och vice vd, fastställa instruktion för vd, fastställa anställningsvillkor för vd och vice vd, fastställa anställningsvillkor för medlemmar i KPA Pensions företagsledning som inte är vd eller vice vd i KPA AB:s dotterföretag, i förekommande fall information om lönerevision för vd i dotterföretag och att utse aktieägarombud.

Styrelsen fastställer årligen affärsplan och budget. Rapportering sker av prognoser samt kvartals-, halvårs-, och helårsbokslut. Styrelsen behandlar bland annat finansrapporter, riskrapporter, compliance-rapporter, regelverksgenomgång, rapport avseende granskning av ersättningspolicyn och dess tillämpning, interna revisionsrapporter och extern revisionsrapport. Styrelsen fastställer revisionsplan för kommande år samt informeras om de av vd fastställda risk- och complianceplanerna för kommande år. Avrapportering sker även av utlagd verksamhet. En styrelseutvärdering samt en utvärdering av vd genomförs årligen. Instruktioner och övriga regelverk ses över och fastställs regelbundet. Sammanträdesplan samt strategisk dagordning fastställs för kommande år.

### Antal sammanträden

Under året hölls 4 styrelsemöten. Dessutom har styrelsen, mellan sammanträdena, fått skriftlig information bestående av finansiell information, pressmeddelanden, kundutskick med mera.

### Utbildning av styrelseledamöter

En årlig introduktionsdag för nyvalda styrelseledamöter i var och ett av företagen inom Folksamgruppen ägde rum i oktober.

### Styrelseseminarium

I oktober hölls det årliga gemensamma styrelseseminariet för ledamöterna i KPA AB, KPA Livförsäkring, KPA Pensionsförsäkring samt KPA Pensionsservice. Årets styrelseseminarium fokuserade på omvärldsanalys inom tre områden, hållbarhet, politiken och pensionerna samt Sveriges kommuner och regioner år 2025. Styrelseledamöterna fick ta del av föreläsningar av Nina Ekelund, Generalsekreterare Hagainitiativet, Katarina Brännström (M) och Fredrik Lundh Sammeli (S) från Pensionsgruppen, Annika Walenskog (SKR), samt Lenita Granlund (Kommunal)

och Agneta Jöhnk (SKR). Föreläsningarna följdes av gruppdiskussioner där ledamöterna samtalade och gav medskick till KPA Pensions företagsledning kring vilka möjligheter och utmaningar respektive område innebär för KPA Pension.

#### Utvärdering av styrelsearbetet

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska styrelsen årligen utvärdera styrelsearbetet för att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. En sådan utvärdering har under året genomförts i form av en webbenkät. Resultatet rapporterades och diskuterades på styrelsemötet i mars 2019.

#### Ersättningsutskott

Styrelsen i KPA AB har beslutat att styrelsens ordförande, istället för ett ersättningsutskott, ska bereda frågorna och lämna förslag på ersättningar och andra anställningsvillkor för vd och andra ledande befattningshavare i företaget, inför beslut i styrelsen.

#### Revisionsutskott

Styrelsen i KPA AB har beslutat att, istället för ett revisionsutskott, styrelsen i dess helhet ska utföra de uppgifter som åligger ett revisionsutskott.

# Styrelse KPA AB



## Ylva Wessén

Styrelseordförande  
Invald 2019. Född 1970.

### Nuvarande uppdrag

Vd och koncernchef för Folksam Liv och Folksam Sak. Styrelseordförande för Folksam Forskningsstiftelse. Styrelseledamot i We effect. Ledamot i Svensk försäkrings styrelse, samt nomineringskommitté. Styrelseledamot och ledamot av Executive Committee, ICMI.

### Urval av tidigare uppdrag

Chef Koncernstaben, Folksam.  
Chef för Governance, Risk och Compliance, Folksam. Bolagsjurist och försäkringsjurist, Folksam. Advokat, Lindhs DLA Nordic KB. Biträdande jurist, Hägglund & Ramm-Ericsson KB.

### Utbildning

Jur kand, Stockholms Universitet.



## Anders Henriksson

Invald 2019. Född 1961.

### Nuvarande uppdrag

Andre vice ordförande i SKR, SKR:s styrelse och arbetsutskott. Ordförande i KPA Livförsäkring.

### Urval av tidigare uppdrag

Regionstyrelsens ordförande i region Kalmar län, Landstingsråd, Ledamot i Första AP-fonden, KPA Pensionsförsäkring, SKR Företag, SMER samt Amerikavägen i Kalmar. Ordförande i INERA. Ombudsman LO centralt.

### Utbildning

Gymnasieskola samt fyraårig teknisk matematik, Ledarskapsutbildningar.



## Staffan Isling

Invald 2019. Född 1955.

### Nuvarande uppdrag

Vd SKR.

### Urval av tidigare uppdrag

Regiondirektör i Region Uppsala län. Kommundirektör i Örebro. Kommunchef i Tyresö, Haparanda och Gällivare.

### Utbildning

Socionom.



## Anders Knappe

Invald 2007. Född 1955.

### Nuvarande uppdrag

Ordförande SKR, samt ordförande SKR Företag. Ordförande i Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter, Karlstads kommunfullmäktige, samt Visit Karlstad. Vice ordförande i EU:s regionkommitté, samt Europeiska kommunförbundet CEMR. Styrelseordförande i KPA Pensionsförsäkring, samt ordförande i Risk- och kapitalutskottet för KPA Pensionsförsäkring.

### Urval av tidigare uppdrag

Andre vice ordförande i SKR, samt vice ordförande i SKR företag. Försäljningschef RB Trading. Kommunalråd.

### Utbildning

Ekonom.



## Anna-Karin Laurell

Invald 2018. Född 1963.

### Nuvarande uppdrag

Chef Affärsområde Liv, Folksam, samt ledamot i Folksam koncernledning. Styrelseordförande i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag, samt i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag. Styrelseledamot i KPA Pensionsförsäkring AB.

### Urval av tidigare uppdrag

Chef Affärsområde Privat, Folksam. Vd för Bukowskis, samt för SalusAnsvar. Verksamhetschef Skador, Folksam. Försäljningschef SalusAnsvar. Kundenservicedirektör Tre.

### Utbildning

Humanistisk utbildning, Lunds universitet.



## Harriet Pontán

Invald 2019. Född 1953.

### Nuvarande uppdrag

Inga pågående uppdrag utöver styrelseledamot i KPA AB.

### Urval av tidigare uppdrag

Chef Människor och miljöer, Folksam. Personaldirektör, Sveriges Television. Personaldirektör, Semper Foods. Styrelseledamot i KPA Pensionsservice, KPA Pensionstjänst, Tre Kronor, Folksam LO Fondförsäkring och Campus Bommersvik.

### Utbildning

Socialhögskolan Stockholm. Ledarskapsutbildning Ruter dam samt MIL. Styrelseutbildning EFL, Lund.



### Lena Dahl

Invald 2011. Född 1966.

#### Nuvarande uppdrag

Vd SKR Företag. Styrelseordförande i SKR Fastigheter och Service, SKR Kapitalförvaltning och SKR Pensionsstiftelse. Styrelseledamot i SKR Kommentus, INERA och Dagens Samhälle.

#### Urval av tidigare uppdrag

Vice vd SKR Företag. Tf vd Pacta och Pactarb. Tf vd SKR och SKR Företag. Controller SKR. Administrativ chef, Tyresö gymnasium.

#### Utbildning

Civilekonom, Uppsala universitet.



### Eva Fagerberg

Invald 2011. Född 1963.

#### Nuvarande uppdrag

Kanslichef/1a ombudsman Offentlighetsanställdas förhandlingsråd (OFR), vd OFR Fastighets AB. Ersättare i Kåpan Pensioner och i Omställningsfonden. Ledamot i KL-delegationen på AFA Försäkring. Vice ordförande KKP.

#### Urval av tidigare uppdrag

Kriminalvårdsinspektör, personalhandläggare, förhandlingschef Akademikerförbundet SSR.

#### Utbildning

Socionom.



### Lenita Granlund

Invald 2010. Född 1962.

#### Nuvarande uppdrag

Avtalssekreterare. Vice ordförande i Omställningsfonden KOM-KL, samt i föreningen Sunt arbetsliv. Styrelseledamot i AFA försäkring, samt i Prevent.

#### Urval av tidigare uppdrag

Undersköterska. Ombudsman.

#### Utbildning

Vårdgymnasium.

## Arbetstagarrepresentanter



### Susanna Järnek

Arbetstagarrepresentant sedan 2014. Född 1968.

#### Utsedd av

Akademikerföreningen Folksam.

Anställd i Folksam sedan 1999.



### Karin Lindblom

Arbetstagarrepresentant sedan 2017. Född 1968.

#### Utsedd av

Forena Folksam.

Anställd i KPA Pension sedan 2008.



### Ann-Charlotte Tollqvist

Arbetstagarrepresentant sedan 2013. Född 1960.

#### Utsedd av

Forena Folksam.

Anställd i KPA Pension sedan 2001.

| Närvaro på styrelsemöten 2019                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|----------------------------|
| Namn                                                                                                                                                                                                                                                                            | Funktion i styrelsen    | Styrelsemöte <sup>1)</sup> |
| Jens Henriksson <sup>2)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                   | ordförande              | 2 av 2                     |
| Ylva Wessén <sup>3)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                       | ordförande              | 2 av 2                     |
| Eva-Lena Micko <sup>4)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                    | vice ordförande         | 2 av 2                     |
| Anders Knappe <sup>5)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                     | vice ordförande         | 4 av 4                     |
| Anna-Karin Laurell                                                                                                                                                                                                                                                              | ledamot                 | 4 av 4                     |
| Harriet Pontán <sup>6)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                    | ledamot                 | 3 av 3                     |
| Per Ardehed <sup>4)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                       | ledamot                 | 1 av 1                     |
| Vesna Jovic <sup>7)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                       | ledamot                 | 3 av 3                     |
| Anders Henriksson <sup>8)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                 | ledamot                 | 1 av 1                     |
| Staffan Isling <sup>8)</sup>                                                                                                                                                                                                                                                    | ledamot                 | 1 av 1                     |
| Lena Dahl                                                                                                                                                                                                                                                                       | adjungerad              | 4 av 4                     |
| Lenita Granlund                                                                                                                                                                                                                                                                 | adjungerad              | 3 av 4                     |
| Eva Fagerberg                                                                                                                                                                                                                                                                   | adjungerad              | 1 av 4                     |
| Ann-Charlotte Tollqvist                                                                                                                                                                                                                                                         | arbetstagarrepresentant | 4 av 4                     |
| Karin Lindblom                                                                                                                                                                                                                                                                  | arbetstagarrepresentant | 4 av 4                     |
| Susanna Järnek                                                                                                                                                                                                                                                                  | arbetstagarrepresentant | 2 av 4                     |
| <p>1) Totalt fyra ordinarie styrelsemöten (varav konstituerande möte i maj)</p> <p>2) Avgick i augusti</p> <p>3) Invald i september</p> <p>4) Avgick i maj</p> <p>5) Vice ordförande från maj</p> <p>6) Invald i maj</p> <p>7) Avgick i oktober</p> <p>8) Invald i november</p> |                         |                            |

| Ersättning till styrelsens ledamöter |                    |                             |
|--------------------------------------|--------------------|-----------------------------|
| Arvoden beslutade av stämman 2019:   | Årsarvode (kronor) | Sammanträdesarvode (kronor) |
| Styrelsens ordförande                | inget              | inget                       |
| Styrelsens vice ordförande           | 125 900            | 7 300                       |
| Ledamot av Folksam koncernledning    | inget              | inget                       |
| Övriga stämmevalda ledamöter         | 104 200            | 7 300                       |



## Centrala funktioner

KPA AB följer en modell med tre ansvarslinjer.

Företagets centrala funktioner består av en compliancefunktion och internrevision. Dessa funktioner är fristående från den operativa verksamhet som kontrolleras. Utöver de tre ansvarslinjerna utser stämman revisionsbolag och lekmannarevisorer som granskar årsredovisningen inklusive bolagsstyrningsrapport samt styrelsens och vd:s förvaltning (externrevision).

Den *första ansvarslinjen* utgörs av den verksamhet där riskerna tas, dvs. den operativa organisationen. Den första ansvarslinjen ansvarar för att riskerna i verksamheten hanteras samt att externa och interna regelverk efterföljs. Första ansvarslinjen har också till uppgift att se till att risker förebyggs, kontroller genomförs och att brister eller avvikelser hanteras och återrapporteras.

Den *andra ansvarslinjen* utgörs av compliancefunktionen. Compliancefunktionen stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för regelbundenheten. Den andra ansvarslinjen är normerande, stödjande och kontrollerande i förhållande till den första ansvarslinjen.

Compliancefunktionen är underställda vd. Compliancefunktionen ansvarar bland annat för att övervaka, kontrollera, följa upp och utvärdera regelbundenheten i första ansvarslinjen. Företaget bedriver inte någon tillståndspliktig verksamhet och därför saknas det krav på en compliance officer men företaget har ändå valt att utse sådan. Utsedd compliance officer för företaget är Catharina Bergström. Den *tredje ansvarslinjen* utgörs av internrevisionen vars uppgifter fastställs av styrelsen. Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande verksamhet. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera systemet för intern kontroll och andra delar av företagsstyrningssystemet samt lämna råd och synpunkter på desamma i syfte att bidra till ökad effektivitet i riskhantering, intern kontroll samt ledningsprocesser.

Internrevisionen är direkt underställd och rapporterar till styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med

intern kontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bland annat framgår av det internationella ramverket International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i policy för Internrevision. Joni Heinonen är internrevisionschef, tillika ansvarig för funktionen för Internrevision.

## Externa revisorer

Revisionsbolagen Ernst & Young och KPMG är valda till revisorer till 2020 års stämma. Kenneth Strömberg och Anders Røhfor är valda till lekmannarevisorer till 2020 års stämma. Bjarne Hald och Anna-Carin Magnusson har valts till suppleanter för samma tid.

## Vd och företagsledning

KPA AB:s vd är direkt underställd styrelsen. Vd svarar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. En skriftlig instruktion som styrelsen fastställer reglerar det ansvar och de befogenheter som gäller för vd.

### Uppgifter om KPA ABs vd

**Britta Burreau**

**Vd KPA AB**

Född 1964.

#### Övriga pågående uppdrag

Vd i KPA Pensionsförsäkring.

Ordförande i KPA Pensionsservice. Medlem av Förtroenderådet SNS, Studieförbundet Näringsliv och Samhälle. Ordförande i Scouterna samt styrelseledamot i Akademiska Hus.

#### Tidigare uppdrag

Vd Nordea Liv & Pension samt ett flertal tjänster på Accenture Financial Services. Styrelseledamot i Svensk Försäkring.

#### Utbildning

Civilingenjör, Chalmers Tekniska Högskola samt Executive MBA – Finance, Handelshögskolan i Stockholm.

## Företagsledning KPA AB

Britta Burreau, vd KPA AB och KPA Pensionsförsäkring, född 1964

Fredrik Eklöf, verksamhetsområde Parter och ledningsstöd, född 1978

Johan Sjöström, affärsområde Individ och marknad samt vd i KPA Livförsäkring, född 1968

Ninni Wibeck, affärsområde Arbetsgivare och försäljning samt vd KPA Pensionsservice AB, född 1973

Daniel Larsson, chefaktuarie, född 1982

Robin Paulsson, verksamhetsområde Ekonomi och controlling, född 1975

### Adjungerade:

Jeanette Almér, verksamhetsområde Affärsutveckling, född 1973

Daniel Ejderberg, sektionschef IT Liv och Pension, född 1973

### Principer för ersättning till ledningen

Lönesättningen för anställda inom KPA Pension ska vara marknadsmässig. Anställningsvillkor för vd:ar inom KPA Pension fastställs av respektive styrelse. Ingen rörlig ersättning utgår till vd:ar. För medlemmar i KPA Pensions företagsledning och övriga anställda inom KPA Pension som inte kan påverka företags risknivå utgår ett generellt belöningsprogram baserat på Folksams övergripande mål fastställda av styrelserna för Folksam Liv och Folksam Sak och som gäller för alla anställda inom Folksam inklusive dotterföretag.

## Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2019

Målsättningen med KPA Pensions arbete med intern kontroll finansiell rapportering, IKFR, är att bokslut- och myndighetsrapportering ska vara tillförlitlig och i överensstämmelse med lag och gällande redovisningsregler. Internkontrollarbetet baseras på det ramverk som tagits fram av The Committee of Sponsoring Organisations of the Threadway Commission "COSO" och beskrivs nedan.

## Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen och är central för hur risker identifieras och hanteras baserat på den kultur och de värderingar som styrelse och ledning etablerat.

KPA Pensions kultur och värderingar har sin utgångspunkt i företagets etiska inriktning. Det tar sig uttryck i hur företaget placerar kundernas pensionsmedel samt i de etiska riktlinjer som är vägledande i det dagliga arbetet. Styrelsen har beslutat om denna inriktning. Förutom en stark förankring i företagets ledning och styrelse finns ett stort engagemang för den etiska inriktningen hos alla medarbetare.

Kontrollmiljön utgörs även av tydliga ansvar och roller. Ansvar och roller i den finansiella rapporteringen fastställs i styrande regelverk, vidare finns det styrande regelverk som fastställer roller och ansvar i arbetet med risk- och internkontroll.

### Internkontrollsystem

Ett företagsövergripande internkontrollsystem är under införande. Internkontrollsystemet syftar bland annat till att utvärdera om den finansiella rapporteringen är tillförlitlig genom att identifiera risker och kontroller i väsentliga processer som påverkar bokslut- och myndighetsrapportering. Kontrollerna ska därefter regelbundet utvärderas och resultatet analyseras för att bedöma risken för fel i den finansiella rapporteringen. Därutöver ska det finnas rutiner för att löpande hantera de förbättringsmöjligheter som framkommer i arbetet.

### Informationssäkerhet

KPA Pension är sedan 2012 certifierade enligt ISO 27001:2013. Ledningssystemet för informationssäkerhet är en del av företagets riskhantering och arbete med intern styrning och kontroll. Det innebär att företaget lever upp till de högt ställda krav på informationssäkerhet som standarden ställer. Genom systematiskt säkerhetsarbete förbättras skyddet av företagets informationstillgångar löpande, vilket gynnar kunderna genom exempelvis säkrare pensionsutbetalningar.

## Riskbedömning

Halvårsvis genomför alla affärsområden och enheter en självutvärdering av risker. Därutöver görs riskanalyser per process inom ramen för internkontrollsystemet. Risker för väsentliga fel i den finansiella rapporteringen ska beaktas i analyserna. Det är chefen för respektive verksamhetsområde eller processägaren för en process som är ansvarig för att genomföra självutvärderingen. Självutvärdering innebär att identifiera risker, bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa, vilken påverkan risken kan få på verksamheten samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att hantera risken.

## Kontroller

### *Riskåtgärder och kontroller*

Åtgärdsplaner ska tas fram för de risker som verksamheten vill hantera genom förebyggande aktiviteter. Åtgärderna kan till exempel innebära att införa eller förbättra kontroller som syftar till tillförlitlig finansiell rapportering. Kontroller för att hantera risker avseende den finansiella rapporteringen är till exempel analyser och prognoser, avstämningar av huvudbok mot försäkringssystem, bankkonton eller andra register och underlag. Andra kontroller som också påverkar den finansiella rapporteringen är de kontroller som utförs avseende försäkringsersättningar, och driftskostnader där det finns särskilda principer och rutiner såsom krav på dualitet, kontroll av större belopp samt slumpvisa utbetalningskontroller.

## Information och kommunikation

För att säkerställa effektivt och korrekt informationsutbyte krävs att alla delar inom verksamheten kommunicerar och delar relevant information såväl inom och mellan verksamhetsområden som till och från styrelse och ledning. Informationsgivning från styrelsen och ledningen till chefer och medarbetare sker bland annat genom de styrande regelverken samt genom andra ledningsgrupper i verksamheten.

De principer som företaget ska följa har fastställts i ett styrande regelverk för extern rapportering och det finns tillgängligt för alla via företagets intranät. Det finns även en regelverksgrupp inom Ekonomi och Finans som bevakar och informerar om regelverksförändringar som påverkar den finansiella rapporteringen.

Styrelsen får regelbunden återkoppling från verksamheten om aktuella redovisningsfrågor samt intern styrning och kontroll. Styrelsen har regelbundna möten med ekonomi, företagets externrevisorer samt kontrollfunktionerna risk, compliance och internrevision.

## Uppföljning

Kontroller följs regelbundet upp inom ramen för Folksams internkontrollsystem. Uppföljning görs genom att verksamheten genomför självutvärderingar av nyckelkontroller.

Därutöver genomför de centrala funktionerna granskningar och andra aktiviteter för att utvärdera den interna styrningen och kontrollen. Årsbokslut samt processen för framtagande och rapportering av finansiell information granskas även årligen av de externa revisorerna. Resultatet av den finansiella granskningen rapporteras till styrelsen. Till stämman sker avrapportering genom avlämnande av revisionsberättelsen.

Ett annat stöd i arbetet med att identifiera risker och väsentliga händelser är det företagsövergripande risk- och incidenthanteringssystemet. I det systemet rapporteras oönskade händelser och verksamheten vidtar åtgärder för att förhindra att samma sak inträffar igen.

# Finansiella rapporter moderföretaget och koncernen

|                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------|----|
| Resultaträkning.....                                        | 25 |
| Balansräkning .....                                         | 26 |
| Rapport över förändring i eget kapital, koncernen .....     | 28 |
| Rapport över förändring i eget kapital, moderföretaget .... | 28 |
| Kassaflödesanalys .....                                     | 29 |
| Styrelsen och vd:s underskrifter .....                      | 48 |

## NOTER

|                                                           |    |                                                                              |    |
|-----------------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------|----|
| Not 1. Redovisningsprinciper .....                        | 30 | Not 18. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.....                    | 40 |
| Not 2. Nettoomsättning .....                              | 33 | Not 19. Ställda säkerheter och Eventualförpliktelser .....                   | 40 |
| Not 3. Övriga externa kostnader .....                     | 34 | Not 20. Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i<br>balansräkningen ..... | 40 |
| Not 4. Övriga rörelsekostnader .....                      | 34 | Not 21. Upplysningar om närstående .....                                     | 41 |
| Not 5. Skatter.....                                       | 35 | Not 22. Medelantal anställda samt löner och ersättningar                     | 43 |
| Not 6. Programvara .....                                  | 36 | Not 23. Tvister .....                                                        | 47 |
| Not 7. Inventarier .....                                  | 36 | Not 24. Väsentliga händelser efter balansdagen.....                          | 47 |
| Not 8. Andelar i koncernföretag .....                     | 37 | Not 25. Betalda räntor och erhållen utdelning.....                           | 47 |
| Not 9. Lån till koncernföretag .....                      | 37 | Not 26. Likvida medel.....                                                   | 47 |
| Not 10. Övriga fordringar.....                            | 38 |                                                                              |    |
| Not 11. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter .... | 38 |                                                                              |    |
| Not 12. Aktiekapital.....                                 | 38 |                                                                              |    |
| Not 13. Förslag till vinstdisposition.....                | 38 |                                                                              |    |
| Not 14. Obeskattade reserver .....                        | 39 |                                                                              |    |
| Not 15. Uppskjuten skatt .....                            | 39 |                                                                              |    |
| Not 16. Lån från koncernföretag .....                     | 39 |                                                                              |    |
| Not 17. Övriga skulder.....                               | 40 |                                                                              |    |

## Resultaträkning

| Tkr                                                                         | Not  | Koncernen       |                 | Modersföretaget |               |
|-----------------------------------------------------------------------------|------|-----------------|-----------------|-----------------|---------------|
|                                                                             |      | 2019            | 2018            | 2019            | 2018          |
| Nettoomsättning                                                             | 2    | 224 109         | 224 421         | 796             | 6 063         |
|                                                                             |      | <b>224 109</b>  | <b>224 421</b>  | <b>796</b>      | <b>6 063</b>  |
| <b>Rörelsens kostnader</b>                                                  |      |                 |                 |                 |               |
| Övriga externa kostnader                                                    | 3    | -138 482        | -167 563        | -1 700          | -3 080        |
| Personalkostnader                                                           | 22   | -70 627         | -58 263         | -832            | -1 123        |
| Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar | 6, 7 | -5 418          | -5 418          | -               | -             |
| Övriga rörelsekostnader                                                     | 4    | -               | -130            | -               | -130          |
|                                                                             |      | <b>-214 527</b> | <b>-231 374</b> | <b>-2 532</b>   | <b>-4 333</b> |
| <b>Rörelseresultat</b>                                                      |      | <b>9 582</b>    | <b>-6 953</b>   | <b>-1 736</b>   | <b>1 730</b>  |
| <b>Resultat från finansiella poster</b>                                     |      |                 |                 |                 |               |
| Ränteintäkter koncernföretag                                                |      | 184             | 2               | 168             | 8             |
| Övriga ränteintäkter och liknande intäkter                                  |      | 2 201           | 1 906           | 1 218           | 35 698        |
| Räntekostnader koncernföretag                                               |      | -400            | -213            | -               | -2            |
| Räntekostnader och liknande kostnader                                       |      | -3 711          | -6 690          | -1 203          | -2 628        |
|                                                                             |      | <b>-1 726</b>   | <b>-4 996</b>   | <b>183</b>      | <b>33 076</b> |
| <b>Resultat efter finansiella poster</b>                                    |      | <b>7 855</b>    | <b>-11 949</b>  | <b>-1 553</b>   | <b>34 806</b> |
| Bokslutsdispositioner                                                       | 14   | -               | -               | 910             | 1 692         |
| <b>Resultat före skatt</b>                                                  |      | <b>7 855</b>    | <b>-11 949</b>  | <b>-643</b>     | <b>36 497</b> |
| Skatt på årets resultat                                                     | 5    | -1 917          | 2 471           | 120             | -8 049        |
| <b>Årets resultat</b>                                                       |      | <b>5 938</b>    | <b>-9 478</b>   | <b>-523</b>     | <b>28 448</b> |



## Balansräkning

## Tillgångar

|                                              |     | Koncernen        |                  | Modersföretaget |                |
|----------------------------------------------|-----|------------------|------------------|-----------------|----------------|
| Tkr                                          | Not | 2019-12-31       | 2018-12-31       | 2019-12-31      | 2018-12-31     |
| <b>Anläggningstillgångar</b>                 |     |                  |                  |                 |                |
| <b>Immateriella anläggningstillgångar</b>    |     |                  |                  |                 |                |
| Programvara                                  | 6   | 118 694          | 86 772           | -               | -              |
| <b>Materiella anläggningstillgångar</b>      |     |                  |                  |                 |                |
| Inventarier                                  | 7   | 820              | 820              | 820             | 820            |
| <b>Finansiella anläggningstillgångar</b>     |     |                  |                  |                 |                |
| Andelar i koncernföretag <sup>1)</sup>       | 8   | 720              | 720              | 97 631          | 97 631         |
| Lån till koncernföretag                      | 9   | -                | -                | 20 000          | -              |
| Uppskjuten skattefordran                     | 15  | 120              | 34               | 120             | -              |
| <b>Summa anläggningstillgångar</b>           |     | <b>120 355</b>   | <b>88 346</b>    | <b>118 571</b>  | <b>98 451</b>  |
| <b>Omsättningstillgångar</b>                 |     |                  |                  |                 |                |
| <b>Kortfristiga fordringar</b>               |     |                  |                  |                 |                |
| Kundfordringar                               |     | 167 935          | 271 798          | 9 385           | 34 940         |
| Fordringar hos koncernföretag <sup>2)</sup>  | 21  | 3                | -                | 32              | 590            |
| Fordringar hos närstående                    | 21  | 73 417           | 1 539            | 1 427           | 1 539          |
| Övriga fordringar                            | 10  | 37 729           | 39 424           | 11 120          | 11 421         |
| Aktuell skattefordran                        |     | -                | 20 358           | -               | 13 032         |
| Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter | 11  | 10 294           | 8 202            | -               | 320            |
|                                              |     | <b>289 379</b>   | <b>341 321</b>   | <b>21 964</b>   | <b>61 842</b>  |
| <b>Kassa och bank</b>                        |     |                  |                  |                 |                |
| Kassa och bank                               |     | 86 858           | 202 375          | 52 759          | 61 475         |
| Redovisningsmedel                            |     | 873 596          | 947 154          | 157 782         | 354 757        |
|                                              |     | <b>960 454</b>   | <b>1 149 530</b> | <b>210 541</b>  | <b>416 232</b> |
| <b>Summa omsättningstillgångar</b>           |     | <b>1 249 832</b> | <b>1 490 850</b> | <b>232 505</b>  | <b>478 073</b> |
| <b>Summa tillgångar</b>                      |     | <b>1 370 187</b> | <b>1 579 196</b> | <b>351 076</b>  | <b>576 524</b> |

<sup>1)</sup> Avser andelar i ej konsoliderade koncernföretag i KPA Livförsäkring.<sup>2)</sup> Avser fordringar från ej konsoliderade koncernföretag i KPA Liv- och Pensionsförsäkring.

## Balansräkning

### Eget kapital, avsättningar och skulder

| Tkr                                          | Not | Koncernen        |                  | Modersföretaget |                |
|----------------------------------------------|-----|------------------|------------------|-----------------|----------------|
|                                              |     | 2019-12-31       | 2018-12-31       | 2019-12-31      | 2018-12-31     |
| <b>Eget kapital</b>                          |     |                  |                  |                 |                |
| Aktiekapital                                 | 12  | 50 000           | 50 000           | 50 000          | 50 000         |
| Övrigt tillskjutet kapital                   |     | 10 000           | 10 000           | -               | -              |
| Reservfond                                   |     | -                | -                | 10 000          | 10 000         |
| Fond för utvecklingsutgifter                 | 6   | 95 216           | 57 874           | -               | -              |
| Balanserad vinst                             |     | 65 914           | 112 733          | 113 459         | 85 011         |
| Årets resultat                               | 13  | 5 938            | -9 478           | -523            | 28 448         |
| <b>Summa eget kapital</b>                    |     | <b>227 067</b>   | <b>221 129</b>   | <b>172 936</b>  | <b>173 459</b> |
| <b>Obeskattade reserver</b>                  | 14  | -                | -                | <b>9 833</b>    | <b>10 742</b>  |
| <b>Avsättningar</b>                          |     |                  |                  |                 |                |
| Uppskjuten skatteskuld                       | 15  | 3 488            | 3 142            | -               | -              |
| <b>Summa avsättningar</b>                    |     | <b>3 488</b>     | <b>3 142</b>     | -               | -              |
| <b>Långfristiga skulder</b>                  |     |                  |                  |                 |                |
| Lån från koncernföretag                      | 16  | 50 000           | 50 000           | -               | -              |
| <b>Summa långfristiga skulder</b>            |     | <b>50 000</b>    | <b>50 000</b>    | -               | -              |
| <b>Kortfristiga skulder</b>                  |     |                  |                  |                 |                |
| Leverantörsskulder                           |     | 371              | 577              | 16              | 157            |
| Skulder till ej konsoliderade koncernföretag | 21  | 191 086          | 127 129          | 117 065         | 533            |
| Skulder till närstående                      | 21  | 1 744            | 221 693          | 127             | -              |
| Aktuell skatteskuld                          |     | 1 601            | -                | -               | -              |
| Övriga skulder                               | 17  | 891 367          | 951 652          | 51 099          | 391 429        |
| Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter | 18  | 3 463            | 3 874            | -               | 204            |
| <b>Summa kortfristiga skulder</b>            |     | <b>1 089 632</b> | <b>1 304 925</b> | <b>168 307</b>  | <b>392 323</b> |
| <b>Summa eget kapital och skulder</b>        |     | <b>1 370 187</b> | <b>1 579 196</b> | <b>351 076</b>  | <b>576 524</b> |

Upplysning om moderföretagets och koncernens ställda säkerheter, eventualförpliktelser och ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen, se not 19 och not 20.

## Rapport över förändring i eget kapital - koncernen

| Koncernen, Tkr             | Aktiekapital | Övrigt tillskjutet kapital | Annat eget kapital inkl årets resultat | Summa eget kapital |
|----------------------------|--------------|----------------------------|----------------------------------------|--------------------|
| Ingående balans 2018-01-01 | 50 000       | 10 000                     | 170 608                                | 230 608            |
| Årets resultat             |              |                            | -9 478                                 | -9 478             |
| Utgående balans 2018-12-31 | 50 000       | 10 000                     | 161 129                                | 221 129            |
| Ingående balans 2019-01-01 | 50 000       | 10 000                     | 161 129                                | 221 129            |
| Årets resultat             |              |                            | 5 938                                  | 5 938              |
| Utgående balans 2019-12-31 | 50 000       | 10 000                     | 167 067                                | 227 067            |

## Rapport över förändring i eget kapital - moderföretaget

| Moderföretaget, Tkr        | Bundet eget kapital |            | Fritt eget kapital                         |                    |
|----------------------------|---------------------|------------|--------------------------------------------|--------------------|
|                            | Aktiekapital        | Reservfond | Balanserade vinstmedel inkl årets resultat | Summa eget kapital |
| Ingående balans 2018-01-01 | 50 000              | 10 000     | 85 011                                     | 145 011            |
| Årets resultat             |                     |            | 28 448                                     | 28 448             |
| Utgående balans 2018-12-31 | 50 000              | 10 000     | 113 459                                    | 173 459            |
| Ingående balans 2019-01-01 | 50 000              | 10 000     | 113 459                                    | 173 459            |
| Årets resultat             |                     |            | -523                                       | -523               |
| Utgående balans 2019-12-31 | 50 000              | 10 000     | 112 936                                    | 172 936            |

## Kassaflödesanalys

|                                                                            |     | Koncernen |          | Moderföretaget |         |
|----------------------------------------------------------------------------|-----|-----------|----------|----------------|---------|
| Tkr                                                                        | Not | 2019      | 2018     | 2019           | 2018    |
| Den löpande verksamheten                                                   |     |           |          |                |         |
| Resultat efter finansiella poster                                          | 25  | 7 855     | -11 949  | -1 553         | 34 806  |
| Justering för poster som inte ingår i kassaflödet                          |     |           |          |                |         |
| Av- och nedskrivning immateriella anläggningstillgångar                    | 6   | 5 418     | 5 418    | -              | -       |
| Upplösning pensionsavsättning                                              |     | -         | -681     | -              | -       |
| Erhållen (+) / Betald (-) inkomstskatt                                     |     | 20 358    | -2 411   | 13 032         | -5      |
| Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital |     | 33 631    | -9 623   | 11 479         | 34 801  |
| Kassaflöde från förändring av rörelsekapital                               |     |           |          |                |         |
| - Ökning (-) / Minskning (+) av rörelsefordringar                          |     | 31 585    | -294 594 | 26 846         | 11 227  |
| - Ökning (+) / Minskning (-) av rörelseskulder                             |     | -143 392  | 367 753  | -27 041        | -45 801 |
| Kassaflöde från den löpande verksamheten                                   |     | -78 176   | 63 536   | 11 284         | 227     |
| Investeringsverksamheten                                                   |     |           |          |                |         |
| Förvärv av immateriella anläggningstillgångar                              | 6   | -37 341   | -36 285  | -              | -       |
| Kassaflöde från investeringsverksamheten                                   |     | -37 341   | -36 285  | -              | -       |
| Finansieringsverksamheten                                                  |     |           |          |                |         |
| Erhållet lån                                                               | 16  | -         | 50 000   | -              | -       |
| Lämnat lån                                                                 | 9   | -         | -        | -20 000        | -       |
| Aktieägartillskott                                                         |     | -         | -        | -              | -26 811 |
| Kassaflöde från finansieringsverksamheten                                  |     | -         | 50 000   | -20 000        | -26 811 |
| Årets kassaflöde                                                           |     | -115 517  | 77 251   | -8 716         | -26 584 |
| Likvida medel vid årets ingång                                             |     | 202 375   | 125 124  | 61 475         | 88 059  |
| Likvida medel vid årets utgång                                             | 26  | 86 858    | 202 375  | 52 759         | 61 475  |
| Årets förändring av likvida medel                                          |     | -115 517  | 77 251   | -8 716         | -26 584 |

# Noter

## Not 1. Redovisningsprinciper

### Innehållsförteckning

|                                                                                  |    |
|----------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1 Allmän information.....                                                        | 30 |
| 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna.....                     | 30 |
| 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag .....                               | 30 |
| 2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA AB:s finansiella rapporter .....      | 30 |
| 2.3 Uppskattningar och bedömningar av de finansiella rapporterna.....            | 30 |
| 2.4 Koncernredovisning .....                                                     | 31 |
| 2.5 Utländsk valuta.....                                                         | 31 |
| 3 Principer för poster i resultaträkningen .....                                 | 31 |
| 3.1 Intäkter .....                                                               | 31 |
| 3.2 Skatter .....                                                                | 31 |
| 4 Principer för poster i balansräkningen.....                                    | 32 |
| 4.1 Immateriella anläggningstillgångar .....                                     | 32 |
| 4.2 Materiella anläggningstillgångar .....                                       | 32 |
| 4.3 Redovisning av andelar i koncernföretag .....                                | 32 |
| 4.4 Kundfordringar.....                                                          | 32 |
| 4.5 Likvida medel.....                                                           | 32 |
| 4.6 Avsättningar .....                                                           | 32 |
| 4.7 Eventualförpliktelser .....                                                  | 33 |
| 4.8 Övriga finansiella skulder.....                                              | 33 |
| 4.9 Kassaflödesanalys.....                                                       | 33 |
| 5 Moderföretagets redovisningsprinciper .....                                    | 33 |
| 5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper ..... | 33 |

## 1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2019 och avser räkenskapsåret 2019 för KPA AB med organisationsnummer 556527-7182 med säte i Stockholm. KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig Livförsäkring (Folksam Liv) med organisationsnummer 502006-1585 och till 40 procent av SKR Företag AB med organisationsnummer 556117-7535. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 67 Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i KPA AB den 12 mars 2020. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 15 maj 2020.

## 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag  
Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (ÅRL) samt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Moderföretag tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen med de undantag som beskrivs i avsnitt 5 Moderföretagets redovisningsprinciper.

### 2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA AB:s finansiella rapporter

KPA AB:s funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom parentes avser föregående år. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår nedan.

### 2.3 Uppskattningar och bedömningar av de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

### 2.3.1 Immateriella anläggningstillgångar

Redovisningsprinciperna för immateriella anläggningstillgångar återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Återvinningsbarheten i immateriella anläggningstillgångar prövas mot förväntat nyttjandevärde och beräknade framtida ekonomiska fördelar.

### 2.3.2 Fordringar

Redovisningsprinciperna för kundfordringar återfinns i avsnitt 4.4 i not 1 Redovisningsprinciper. Eventuella reserveringsbehov i fordringarna fastställs genom en kombination av individuella bedömningar för enskilda större fordringar och generella bedömningar baserat på historiska erfarenheter om betalningsmönster.

## 2.4 Koncernredovisning

I koncernredovisningen ingår moderföretag KPA AB med säte i Stockholm och dotterföretag KPA Pensionsservice AB. Dotterföretaget KPA Livförsäkring och dess dotterföretag KPA Pensionsförsäkring är livförsäkringsaktiebolag som drivs enligt ömsesidiga principer. Om överskott uppstår tillfaller detta försäkringstagarna och kan inte disponeras av moderföretaget. Dotterföretag kan inte heller lämna någon aktieutdelning till moderföretaget. Det kan därför bedömas föreligga sådana betydande och varaktiga hinder som åsyftas i 7 kap. 5§ ÅRL och som i väsentlig grad begränsar moderföretagets möjligheter att utöva sitt inflytande över dotterföretagen. Mot bakgrund av detta konsolideras därför inte livförsäkringsaktiebolagen i moderföretagets koncernredovisning.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Koncerninterna transaktioner, balanser och internvinster har eliminerats och bokslutsdispositioner har fördelats på eget kapital och uppskjuten skatt. Endast resultat som uppkommit i förvärvade företag efter förvärvstidpunkten har påverkat koncernens resultat. I koncernresultaträkningen återförs årets bokslutsdispositioner varvid uppskjuten skatt beaktas. Vid upprättande av koncernbalansräkningen uppdelas obeskattade reserver i uppskjuten skattefordran/skuld och kapitalandel i obeskattade reserver. I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning.

## 2.5 Utländsk valuta

Monetära poster i utländsk valuta räknas om till balansdagens kurs. Icke-monetära poster räknas inte

om utan redovisas till kursen vid anskaffningstillfallet. Valutakursdifferenser som uppkommer vid reglering eller omräkning av monetära poster redovisas i resultaträkningen det räkenskapsår de uppkommer.

## 3 Principer för poster i resultaträkningen

### 3.1 Intäkter

Koncernens intäkter är avtalsenliga intäkter från administrationsuppdrag och övriga konsulttjänster. Intäkterna redovisas när det bedöms sannolikt att ekonomiska fördelar kommer att tillfalla KPA AB och dessa kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Intäkter från administrationsavtalen redovisas i takt med utförandet av dessa tjänster. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter. Utdelningar från dotterföretag redovisas som intäkt oavsett om de hänförs till ackumulerade vinster i dotterföretaget före eller efter förvärvstidpunkten.

### 3.2 Skatter

#### 3.2.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

##### 3.2.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

##### 3.2.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och



underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld.

## 4 Principer för poster i balansräkningen

### 4.1 Immateriella anläggningstillgångar

#### 4.1.1 Programvaror

Immateriella tillgångar utgörs av förvärvade och egenutvecklade programvaror och redovisas från och med den tidpunkt då KPA AB bedömer sig ha kontrollen över dem och i den utsträckning som de bedöms medföra framtida ekonomiska fördelar. Dessa tillgångar skrivs av över deras förväntade nyttjandeperiod och deras värde prövas årligen genom att jämföra bokfört värde med uppskattat nyttjandevärde. Om det uppskattade nyttjandevärdet i form av framtida förväntade kassaflöden väsentligt understiger bokfört värde redovisas en nedskrivning. Avskrivningstiden för förvärvade immateriella tillgångar är 10 år. Företagsledningen bedömer att den längre avskrivningstiden bättre speglar programvarans effekter på inkomster och kostnadsbesparingar än 5 år, och att detta kan fastställas med en rimlig grad av säkerhet. Det belopp som aktiveras avseende internt upparbetade utvecklingsutgifter ska föras om från fritt eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital. Fonden ska minskas i takt med att de aktiverade utvecklingsutgifterna skrivs av eller ned, alternativt avyttras.

### 4.2 Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar enligt plan sker linjärt över tillgångens beräknade ekonomiska nyttjandeperiod och baseras på ursprungliga anskaffningsvärden eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningar redovisas som kostnad i resultaträkningen. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet. Konst skrivs inte av då värdet bedöms vara bestående.

### 4.3 Redovisning av andelar i koncernföretag

För redovisning av innehav tillämpas anskaffningsvärdemetoden vilket innebär att andelar i ett företag redovisas till anskaffningsvärdet med tillägg för eventuella anskaffningskostnader samt med avdrag för erforderliga nedskrivningar. Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att andelar i koncernföretags värde är lägre än dess redovisade värde.

### 4.4 Kundfordringar

Kundfordringar är finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar, men som inte är derivat.

Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde i enlighet med 11 kap. BFNAR 2012:1. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kundfordringar redovisas till det belopp som beräknas inflyta, dvs. efter avdrag för osäkra fordringar.

### 4.5 Likvida medel

Med likvida medel avses banktillgodohavanden, vilket är samma post som kassa och bank i balansräkningen.

### 4.6 Avsättningar

En avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. En avsättning redovisas i balansräkningen när det uppstår en förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden. En förpliktelse kan vara formell och informell. Om dessa villkor inte är uppfyllda redovisas ingen avsättning i balansräkningen, istället uppstår en eventalförpliktelse om kriterierna är uppfyllda för en eventalförpliktelse. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

#### 4.7 Eventualförpliktelser

En eventalförpliktelse är en möjlig förpliktelse till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera osäkra framtida händelser, som inte ligger inom företagets kontroll, inträffar eller uteblir. En eventalförpliktelse kan även vara en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning, eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

#### 4.8 Övriga finansiella skulder

Lån samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörs-skulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde i enlighet med 11 kap. BFNAR 2012:1.

#### 4.9 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod, vilket innebär att den utgår från resultat före skatt justerat för icke likvidpåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som har haft kassaflödespåverkan. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- och utbetalningar. Företaget redovisar kassaflöde från löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet. Den löpande verksamheten består av flöden från den huvudsakliga verksamheten, såsom nettoomsättning, rörelsekostnader, resultat

från finansiella poster samt förändring av rörelsekapital. Investeringsverksamheten består av flöden från exempelvis immateriella och materiella tillgångar. Finansieringsverksamheten består av flöden från exempelvis lån, utdelningar. Med likvida medel avses banktillgodohavanden, vilket är samma post som kassa och bank.

## 5 Moderföretagets redovisningsprinciper

### 5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

#### 5.1.1 Skatter

I moderföretaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

#### 5.1.2 Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i resultaträkningen som Bokslutsdisposition. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförlig till erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i resultaträkningen.

## Not 2. Nettoomsättning

| Tkr                        | Koncernen      |                | Moderföretaget |              |
|----------------------------|----------------|----------------|----------------|--------------|
|                            | 2019           | 2018           | 2019           | 2018         |
| Externa kunder             | 198 697        | 202 733        | 5              | 3 894        |
| Koncernbolag <sup>1)</sup> | 25 412         | 21 688         | 791            | 2 169        |
| <b>Summa</b>               | <b>224 109</b> | <b>224 421</b> | <b>796</b>     | <b>6 063</b> |

All omsättning hänförs sig till Sverige.

<sup>1)</sup> I koncern så avses ej konsoliderade koncernföretag

### Not 3. Övriga externa kostnader

| Tkr                                   | Koncernen       |                 | Moderföretaget |               |
|---------------------------------------|-----------------|-----------------|----------------|---------------|
|                                       | 2019            | 2018            | 2019           | 2018          |
| Fördelade kostnader KPA <sup>1)</sup> | -133 165        | -167 661        | -826           | -1 285        |
| Arvode till revision                  | -1 614          | -358            | -377           | -206          |
| Övrigt                                | -3 704          | 456             | -497           | -1 589        |
| <b>Summa</b>                          | <b>-138 482</b> | <b>-167 563</b> | <b>-1 700</b>  | <b>-3 080</b> |

<sup>1)</sup> KPA Pensionsförsäkring är inköpsföretag till alla företag inom KPA Pension. Kostnader faktureras företagen inom KPA Pension månadsvis utifrån fastställda kostnadsfördelningsprinciper. Kostnaderna består av exempelvis lokalkostnader, IT-kostnader och administrationskostnader.

| Arvode till revisorer, Tkr   | Koncernen    |            | Moderföretaget |            |
|------------------------------|--------------|------------|----------------|------------|
|                              | 2019         | 2018       | 2019           | 2018       |
| <b>Ernst &amp; Young AB</b>  |              |            |                |            |
| Lagstadgade revisionsuppdrag | 236          | 253        | 131            | 131        |
| Andra uppdrag                | 1 102        | -          | -              | -          |
| <b>KPMG AB</b>               |              |            |                |            |
| Lagstadgade revisionsuppdrag | 105          | 105        | 75             | 75         |
| Andra uppdrag                | 171          | -          | 171            | -          |
| <b>Summa</b>                 | <b>1 614</b> | <b>358</b> | <b>377</b>     | <b>206</b> |

<sup>1)</sup> Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal.

Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

### Not 4. Övriga rörelsekostnader

| Tkr                                                                                               | Koncernen |             | Moderföretaget |             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------------|----------------|-------------|
|                                                                                                   | 2019      | 2018        | 2019           | 2018        |
| Engångskostnad avseende hyresunderskott och återställandekostnader för fastigheten Skvalberget 33 | -         | -130        | -              | -130        |
| <b>Summa</b>                                                                                      | <b>-</b>  | <b>-130</b> | <b>-</b>       | <b>-130</b> |

## Not 5. Skatter

|                                                                                 | Koncernen     |                | Moderföretaget |               |
|---------------------------------------------------------------------------------|---------------|----------------|----------------|---------------|
| Tkr                                                                             | 2019          | 2018           | 2019           | 2018          |
| <b>Skatt på årets resultat</b>                                                  |               |                |                |               |
| Aktuell skattekostnad                                                           | -1 657        | 5 214          | -              | -488          |
| varav inkomstskatt                                                              | -1 657        | 5 214          | -              | -488          |
| Uppskjutna skattekostnader/skatteintäkter                                       | -260          | -2 743         | 120            | -7 562        |
| <b>Summa</b>                                                                    | <b>-1 917</b> | <b>2 471</b>   | <b>120</b>     | <b>-8 050</b> |
| <b>Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt</b>                              |               |                |                |               |
| Periodens skattekostnad                                                         | -1 601        | -448           | -              | -483          |
| Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år                           | -56           | 5 662          | -              | -5            |
| <b>Summa</b>                                                                    | <b>-1 657</b> | <b>5 214</b>   | <b>-</b>       | <b>-488</b>   |
| <b>Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt</b>                   |               |                |                |               |
| Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag                          | 120           | -7 562         | 120            | -7 562        |
| Uppskjuten skatt övriga temporära skillnader                                    | -34           | -186           | -              | -             |
| Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver                                  | -346          | 5 005          | -              | -             |
| <b>Summa</b>                                                                    | <b>-260</b>   | <b>-2 743</b>  | <b>120</b>     | <b>-7 562</b> |
| <b>Skatt avseende inkomstskatt</b>                                              |               |                |                |               |
| Aktuell skatt avseende inkomstskatt                                             | -1 657        | 5 214          | -              | -488          |
| Uppskjuten skatt                                                                | -260          | -2 743         | 120            | -7 562        |
| <b>Summa</b>                                                                    | <b>-1 917</b> | <b>2 471</b>   | <b>120</b>     | <b>-8 050</b> |
| <b>Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt</b>                  |               |                |                |               |
| Resultat före skatt                                                             | 7 855         | -11 949        | -643           | 36 497        |
| <b>Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet</b>                             | <b>7 855</b>  | <b>-11 949</b> | <b>-643</b>    | <b>36 497</b> |
| Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget, 21,4 % (22,0%)             | -1 681        | -9 915         | 138            | -8 029        |
| Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter       | -139          | 14 287         | -18            | 7 547         |
| Skatteeffekt av förändring av underskottsavdrag                                 | -             | -7 562         | -              | -7 562        |
| Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser <sup>1)</sup> | -98           | 5 661          | -              | -5            |
| <b>Summa</b>                                                                    | <b>-1 917</b> | <b>2 471</b>   | <b>120</b>     | <b>-8 050</b> |

<sup>1)</sup> I juni 2018 beslutades att bolagsskatten ska sänkas och att sänkningen ska ske stegvis. För åren 2019-2020 sänks bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent. Vi har omvärderat uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar enligt nya regler och bolagsskattesatser.

## Not 6. Programvara

|                                            | Internt upp-<br>arbetat <sup>2)</sup> | Separat<br>förvärvat <sup>3)</sup> | Internt upp-<br>arbetat <sup>2)</sup> | Separat<br>förvärvat <sup>3)</sup> | Summa immateriella<br>tillgångar |                |
|--------------------------------------------|---------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------------|------------------------------------|----------------------------------|----------------|
| Koncernen <sup>1)</sup> , Tkr              | 2019                                  |                                    | 2018                                  |                                    | 2019                             | 2018           |
| <b>Akkumulerade<br/>anskaffningsvärden</b> |                                       |                                    |                                       |                                    |                                  |                |
| <b>Ingående balans</b>                     | <b>57 874</b>                         | <b>61 799</b>                      | <b>21 589</b>                         | <b>61 799</b>                      | <b>119 674</b>                   | <b>83 388</b>  |
| Investeringar                              | 37 341                                | -                                  | 36 285                                | -                                  | 37 341                           | 36 285         |
| <b>Utgående balans</b>                     | <b>95 216</b>                         | <b>61 799</b>                      | <b>57 874</b>                         | <b>61 799</b>                      | <b>157 015</b>                   | <b>119 673</b> |
| <b>Akkumulerade<br/>avskrivningar</b>      |                                       |                                    |                                       |                                    |                                  |                |
| <b>Ingående balans</b>                     | <b>-</b>                              | <b>-32 902</b>                     | <b>-</b>                              | <b>-27 483</b>                     | <b>-32 902</b>                   | <b>-27 483</b> |
| Årets avskrivningar                        | -                                     | -5 418                             | -                                     | -5 418                             | -5 418                           | -5 418         |
| <b>Utgående balans</b>                     | <b>-</b>                              | <b>-38 320</b>                     | <b>-</b>                              | <b>-32 901</b>                     | <b>-38 320</b>                   | <b>-32 901</b> |
| <b>Redovisade värden</b>                   | <b>95 216</b>                         | <b>23 479</b>                      | <b>57 874</b>                         | <b>28 898</b>                      | <b>118 694</b>                   | <b>86 772</b>  |

## Avskrivningstider

| Typ av immateriell tillgång    | Nyttjande period | Avskrivningsmetod |
|--------------------------------|------------------|-------------------|
| Internt upparbetat - IT-system | 10 år            | Linjär            |
| Separat förvärvat - IT-system  | 10 år            | Linjär            |

<sup>1)</sup> Inga immateriella tillgångar eller programvara finns i moderföretaget.

<sup>2)</sup> Balanserade utgifter för utveckling avser intern utveckling och modernisering av inköpt programvara i KPA Pensionsservice för att åstadkomma bättre funktionalitet och en högre grad av automatisering. Det nyutvecklade systemet tas i bruk 2020.

<sup>3)</sup> Förvärvat programvara avser programvara i KPA Pensionsservice köpt från SPP.

## Not 7. Inventarier

|                                               | Koncernen  |                | Modersföretaget |                |
|-----------------------------------------------|------------|----------------|-----------------|----------------|
| Tkr                                           | 2019       | 2018           | 2019            | 2018           |
| <b>Akkumulerade anskaffningsvärden</b>        |            |                |                 |                |
| <b>Vid årets början</b>                       | <b>820</b> | <b>21 995</b>  | <b>820</b>      | <b>21 995</b>  |
| Utrangering                                   | -          | -21 175        | -               | -21 175        |
| <b>Vid årets slut</b>                         | <b>820</b> | <b>820</b>     | <b>820</b>      | <b>820</b>     |
| <b>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</b> |            |                |                 |                |
| <b>Vid årets början</b>                       | <b>-</b>   | <b>-21 175</b> | <b>-</b>        | <b>-21 175</b> |
| Utrangering                                   | -          | 21 175         | -               | 21 175         |
| <b>Vid årets slut</b>                         | <b>-</b>   | <b>-</b>       | <b>-</b>        | <b>-</b>       |
| <b>Bokfört värde</b>                          | <b>820</b> | <b>820</b>     | <b>820</b>      | <b>820</b>     |

## Not 8. Andelar i koncernföretag

| Moderföretag                                        | Antal andelar | Kapitalandel i % | Bokfört värde, Tkr |               |
|-----------------------------------------------------|---------------|------------------|--------------------|---------------|
|                                                     |               |                  | 2019               | 2018          |
| KPA Livförsäkring AB (publ), 502010-3502, Stockholm | 72            | 100              | 720                | 720           |
| KPA Pensionsservice AB, 556569-1077, Stockholm      | 1 000         | 100              | 96 911             | 96 911        |
| <b>Bokfört värde</b>                                |               |                  | <b>97 631</b>      | <b>97 631</b> |

Kapitalandel motsvaras av röstandel i samtliga innehav.

| Koncernen<br>(Ej konsoliderade dotterföretag)       | Antal andelar | Kapitalandel i % | Bokfört värde, Tkr |      |
|-----------------------------------------------------|---------------|------------------|--------------------|------|
|                                                     |               |                  | 2019               | 2018 |
| KPA Livförsäkring AB (publ), 502010-3502, Stockholm | 72            | 100              | 720                | 720  |

KPA Livförsäkring och KPA Pensionsförsäkring konsolideras ej i enlighet med ÅRL 7 kap 5 §. Överskottet i de ej konsoliderade dotterföretagen tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan inte disponeras av moderföretaget.

Bokfört värde på koncernföretag som ej konsolideras uppgår till 720 (720) tusen kronor och avser KPA Livförsäkring AB.

| Tkr                                                                        | Koncernen  |            | Moderföretaget |               |
|----------------------------------------------------------------------------|------------|------------|----------------|---------------|
|                                                                            | 2019       | 2018       | 2019           | 2018          |
| <b>Akkumulerade anskaffningsvärden</b>                                     |            |            |                |               |
| Vid årets början                                                           | 720        | 720        | 97 631         | 70 820        |
| Förändring till följd av under året lämnade/återbetalda aktieägartillskott | -          | -          | -              | 26 811        |
| <b>Utgående balans 31 december</b>                                         | <b>720</b> | <b>720</b> | <b>97 631</b>  | <b>97 631</b> |
| <b>Akkumulerade nedskrivningar</b>                                         |            |            |                |               |
| Vid årets början                                                           | -          | -          | -              | -             |
| <b>Utgående balans 31 december</b>                                         | <b>-</b>   | <b>-</b>   | <b>-</b>       | <b>-</b>      |
| <b>Redovisat värde 31 december</b>                                         | <b>720</b> | <b>720</b> | <b>97 631</b>  | <b>97 631</b> |

## Not 9. Lån till koncernföretag

| Tkr                             | Koncernen |          | Moderföretaget |          |
|---------------------------------|-----------|----------|----------------|----------|
|                                 | 2019      | 2018     | 2019           | 2018     |
| Lån till KPA Pensionsservice AB | -         | -        | 20 000         | -        |
| <b>Summa</b>                    | <b>-</b>  | <b>-</b> | <b>20 000</b>  | <b>-</b> |

## Not 10. Övriga fordringar

| Tkr                               | Koncernen     |               | Moderföretaget |               |
|-----------------------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|
|                                   | 2019          | 2018          | 2019           | 2018          |
| Skattefordringar                  | 38            | 4 543         | 38             | 132           |
| Skattekonto                       | 13 814        | 11 674        | 10 456         | 10 413        |
| Fordringar pensioner              | 3 450         | 2 229         | 524            | -             |
| Fakturerade pensionsutbetalningar | 19 627        | 19 917        | -              | -             |
| Övriga fordringar                 | 800           | 1 061         | 101            | 876           |
| <b>Summa</b>                      | <b>37 729</b> | <b>39 424</b> | <b>11 120</b>  | <b>11 421</b> |

## Not 11. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

| Tkr               | Koncernen     |              | Moderföretaget |            |
|-------------------|---------------|--------------|----------------|------------|
|                   | 2019          | 2018         | 2019           | 2018       |
| Upplupna intäkter | 10 294        | 8 202        | -              | 320        |
| <b>Summa</b>      | <b>10 294</b> | <b>8 202</b> | <b>-</b>       | <b>320</b> |

## Not 12. Aktiekapital

|                   | Koncernen |         | Moderföretaget |         |
|-------------------|-----------|---------|----------------|---------|
|                   | 2019      | 2018    | 2019           | 2018    |
| Antal aktier      | 500 000   | 500 000 | 500 000        | 500 000 |
| Kvotvärde, kronor | 100       | 100     | 100            | 100     |

## Not 13. Förslag till vinstdisposition

| Till årsstämman förfogande står:                                       |                    |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| - Balanserade vinstmedel                                               | 113 459 233        |
| - Årets resultat                                                       | -523 342           |
|                                                                        | <b>112 935 891</b> |
| Styrelsen föreslår stämman att dessa medel disponeras enligt följande: |                    |
| - i ny räkning balanseras                                              | 112 935 891        |
|                                                                        | <b>112 935 891</b> |



## Not 14. Obeskattade reserver

| Moderföretaget          |  |               |               |
|-------------------------|--|---------------|---------------|
| Periodiseringsfond, Tkr |  | 2019          | 2018          |
| <b>Ingående balans</b>  |  | <b>10 742</b> | <b>12 434</b> |
| Avsättning              |  | -             | 731           |
| Upplösning              |  | -910          | -2 423        |
| <b>Utgående balans</b>  |  | <b>9 833</b>  | <b>10 742</b> |

| Periodiseringsfond, Tkr         |  | 2019         | 2018          |
|---------------------------------|--|--------------|---------------|
| Avsättning 2013                 |  | -            | 910           |
| Avsättning 2014                 |  | 1 228        | 1 228         |
| Avsättning 2015                 |  | 1 173        | 1 173         |
| Avsättning 2016                 |  | 6 701        | 6 701         |
| Avsättning 2018                 |  | 731          | 731           |
| <b>Summa periodiseringsfond</b> |  | <b>9 833</b> | <b>10 742</b> |

## Not 15. Uppskjuten skatt

| Tkr                                                                | Koncernen    |              | Moderföretaget |          |
|--------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|----------------|----------|
|                                                                    | 2019         | 2018         | 2019           | 2018     |
| <b>Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)</b>       |              |              |                |          |
| Obeskattade reserver                                               | 3 488        | 3 142        | -              | -        |
| Underskottsavdrag                                                  | -120         | -34          | -120           | -        |
| <b>Övriga uppskjutna skattefordringar och skatteskulder, netto</b> | <b>3 368</b> | <b>3 108</b> | <b>-120</b>    | <b>-</b> |

Samtliga förändringar mellan åren i posten uppskjuten skatt har redovisats som uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt i resultaträkningen.

Ej aktiverade underskottsavdrag uppgår till o (o) tusen kronor i koncernen, och i moderföretaget o (o) tusen kronor.

I juni 2018 beslutades att bolagsskatten ska sänkas och att sänkningen ska ske stegvis. För åren 2019-2020 sänks bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent. Vi har omvärderat uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar enligt nya regler och bolagsskattesatser.

## Not 16. Lån från koncernföretag

| Tkr                  | Koncernen     |               | Moderföretaget |          |
|----------------------|---------------|---------------|----------------|----------|
|                      | 2019          | 2018          | 2019           | 2018     |
| Lån från Folksam Liv | 50 000        | 50 000        | -              | -        |
| <b>Summa</b>         | <b>50 000</b> | <b>50 000</b> | <b>-</b>       | <b>-</b> |

## Not 17. Övriga skulder

|                                         | Koncernen      |                | Moderföretaget |                |
|-----------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Tkr                                     | 2019           | 2018           | 2019           | 2018           |
| Preliminärskatter, pensionstagare       | 474 953        | 568 890        | 2 227          | 312 920        |
| Avräkning pensionskassor                | 109 628        | 88 181         | -              | -              |
| Innestående pensionsmedel till huvudmän | 60 934         | 94 622         | 48 307         | 78 402         |
| Skatteskulder                           | 2 858          | 6 352          | 43             | -              |
| Övriga skulder                          | 242 994        | 193 606        | 522            | 106            |
| <b>Summa</b>                            | <b>891 367</b> | <b>951 652</b> | <b>51 099</b>  | <b>391 429</b> |

## Not 18. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

|                           | Koncernen    |              | Moderföretaget |            |
|---------------------------|--------------|--------------|----------------|------------|
| Tkr                       | 2019         | 2018         | 2019           | 2018       |
| Upplupna semesterlöner    | 2 005        | 1 535        | -              | -          |
| Upplupna sociala avgifter | 1 398        | 1 160        | -              | -          |
| Övrigt                    | 59           | 1 179        | -              | 204        |
| <b>Summa</b>              | <b>3 463</b> | <b>3 874</b> | <b>-</b>       | <b>204</b> |

## Not 19. Ställda säkerheter och Eventualförpliktelser

|                       | Koncernen |      | Moderföretaget |      |
|-----------------------|-----------|------|----------------|------|
| Tkr                   | 2019      | 2018 | 2019           | 2018 |
| Ställda säkerheter    | -         | -    | -              | -    |
| Eventualförpliktelser | -         | -    | -              | -    |

## Not 20. Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

|                                                    | Koncernen |      | Moderföretaget |        |
|----------------------------------------------------|-----------|------|----------------|--------|
| Tkr                                                | 2019      | 2018 | 2019           | 2018   |
| Avtalat, ännu ej utbetalat lån till koncernföretag | -         | -    | 40 000         | 60 000 |
| Varav till förmån för koncern-/intresseföretag     | -         | -    | 40 000         | 60 000 |

## Not 21. Upplysningar om närstående

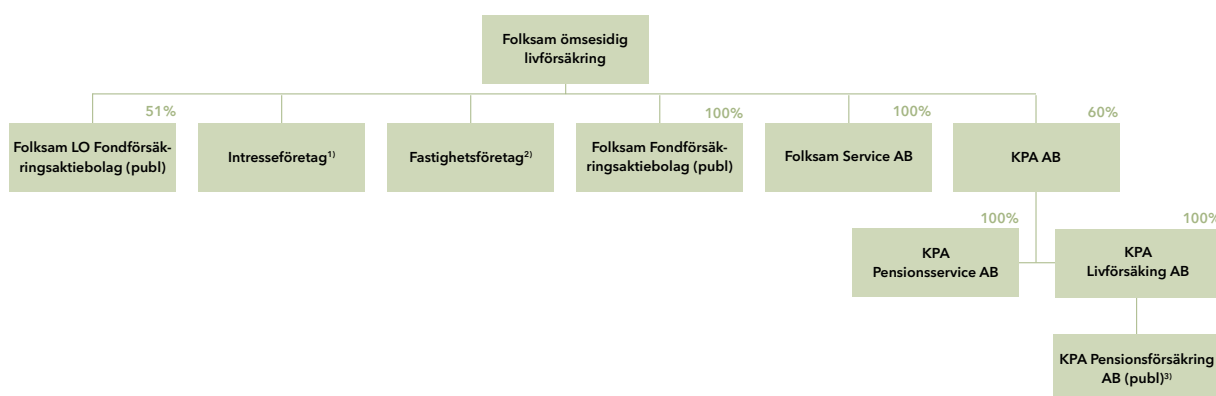
### Närstående parter

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer mellan KPA AB och övriga företag inom KPA Pension samt relationen till närstående företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv-koncernen) samt övriga närstående parter. Samtliga företag i Folksam-koncernen och SKR Företag-koncernen definieras som närstående.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar samt företag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familje-

medlemmar. Med företag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i KPA Pension och Folksam och företag/organisationer med inflytande i KPA Pension och Folksam genom styrelserpresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Löner, ersättningar, arvoden och förmåner" i not 22 Medelantal anställda samt löner och ersättningar. Det förekommer inga transaktioner med övriga närstående parter utöver normala kundtransaktioner på marknadsmässiga villkor.

Inga transaktioner har skett mellan KPA AB och SKR Företag-koncernen.



<sup>1</sup> Detaljerad redovisning av intresseföretag finns i not 19-20 i årsredovisning för Folksam Liv.

<sup>2</sup> Detaljerad redovisning av dotterföretag finns i not 18 i årsredovisning för Folksam Liv.

<sup>3</sup> Detaljerad redovisning av dotter- och intresseföretag finns i not 17-18 i årsredovisning för KPA Pensionsförsäkring.

### Upplysningar om hur närstående transaktioner ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplanen. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

### Kostnadsfördelning

Varje företag, verksamhetsområde och produkt ska bära sina direkta och/eller indirekt hänförliga kostnader. Driftskostnader fördelas så långt möjligt efter faktiskt nyttjande på företag och produkt. Exempel på sådana kostnader är datorutrustning, lokaler och telefoni. För övriga kostnader görs en bedömning

av faktiskt nyttjande, utifrån bland annat tidsredovisning, antal transaktioner eller antal försäkringar kopplade till kostnaden. Exempel på sådana kostnader är utnyttjande av vissa stödenheter och marknadsföring.

KPA Pensionsförsäkring har rollen som inköpsföretag för övriga företag i KPA Pension. Företaget tillhandahåller också koncernledande funktioner, verksamhetsfunktioner samt stabsfunktioner. Företaget fakturerar månadsvis ut samtliga kostnader, exklusive företagets egna kostnader, till övriga företag inom KPA Pension. Kostnaderna faktureras i proportion till nyttjandegrad (dvs. respektive företag bär sina särkostnader samt en framräknad del av gemensamma kostnader). I första hand fördelas kostnaderna direkt till det företag där resurserna förbrukas men när kostnader inte kan hänföras till ett enskilt företag används fördelningsnyckel.

## Överenskommelser

Den kostnadsfördelning som överenskommit på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan kostnadsstäl- len/företag som interndebiteras. Överenskommel- serna dokumenteras och innehåller uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras.

## Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan företag inom KPA Pension och Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I KPA AB uppgick internräntan 2019 till en intäkt om 66 (6) tusen kronor.

## Lån

KPA AB har lämnat lån till KPA Pensionsservice AB som uppgår till 20 (-) miljoner kronor. Intäktsräntan

på detta lån uppgick till 101 (-) tusen kronor. Lånet redovisas under balansposten Lån till koncernföretag.

## Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Avtalat, ännu ej utbetalat lån till koncernföretag redo- visas under Ekonomiska arrangemang som inte redovi- sas i balansräkningen med 40 (60) miljoner kronor.

## Aktieägartillskott

KPA AB har lämnat aktieägartillskott till KPA Pensionsservice AB om - (27) miljoner kronor.

## Utdelningar

KPA AB har erhållit utdelning om - (34) miljoner kronor från KPA Pensionsservice AB.

## Närståendetransaktioner

| Följande transaktioner har skett mellan moderföretaget KPA AB och närstående parter inom: | 2019       |            |              |                | 2018         |              |              |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|--------------|----------------|--------------|--------------|--------------|------------|
|                                                                                           | Erlagd     | Erhållen   | Fordran      | Skuld          | Erlagd       | Erhållen     | Fordran      | Skuld      |
| <b>KPA-koncernen, Tkr</b>                                                                 |            |            |              |                |              |              |              |            |
| Dotterföretag:                                                                            |            |            | 32           | 71             |              |              | 590          | 105        |
| Administrativt stöd                                                                       | -          | 181        |              |                | -            | 1 063        |              |            |
| Koncernföretag:                                                                           |            |            | -            | 116 994        |              |              | -            | 428        |
| Administrativt stöd                                                                       | 731        | 610        |              |                | 775          | 1 080        |              |            |
| <b>Summa</b>                                                                              | <b>731</b> | <b>791</b> | <b>32</b>    | <b>117 065</b> | <b>775</b>   | <b>2 143</b> | <b>590</b>   | <b>533</b> |
| <b>Folksam Sak-koncernen, Tkr</b>                                                         |            |            |              |                |              |              |              |            |
| Moderföretag:                                                                             |            |            | -            | 127            |              |              | -            | -          |
| Administrativt stöd                                                                       | -          | -          |              |                | 6            | -            |              |            |
| Försäkringsrörelsen                                                                       | -          | -          |              |                | 4            | -            |              |            |
| IT                                                                                        | 154        | -          |              |                | 749          | -            |              |            |
| <b>Summa</b>                                                                              | <b>154</b> | <b>-</b>   | <b>-</b>     | <b>127</b>     | <b>758</b>   | <b>-</b>     | <b>-</b>     | <b>-</b>   |
| <b>Övriga närstående parter, Tkr</b>                                                      |            |            |              |                |              |              |              |            |
| Konsumentkoopera- tionens pensionsstiftelse:                                              |            |            | 1 427        | -              |              |              | 1 539        | -          |
| Administrativt stöd                                                                       | -          | -          |              |                | -            | -            |              |            |
| <b>Summa</b>                                                                              | <b>-</b>   | <b>-</b>   | <b>1 427</b> | <b>-</b>       | <b>-</b>     | <b>-</b>     | <b>1 539</b> | <b>-</b>   |
| <b>Summa</b>                                                                              | <b>885</b> | <b>791</b> | <b>1 459</b> | <b>117 192</b> | <b>1 533</b> | <b>2 143</b> | <b>2 129</b> | <b>533</b> |

Av företagets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 52 (50) % av inköpen och 99 (35) % av försäljningen andra företag inom hela den företagsgrupp som koncernen tillhör.

Försäkringsrörelsen består av kostnader för bland annat distribution, skadehantering, kundservice, försäkringsadministration och den gemensamma marknadsorganisationen. Med kapitalförvaltning avses kapitalförvaltningskostnaderna.

Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för lokal, personalkostnader, kommunikation, redovisning, revision och marknadsföring.

## Not 22. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

|                                    | Koncernen |      | Moderföretaget |      |
|------------------------------------|-----------|------|----------------|------|
| Medelantal anställda <sup>1)</sup> | 2019      | 2018 | 2019           | 2018 |
| Tjänstemän                         | 33        | 32   | -              | -    |
| varav män                          | 50%       | 46%  | -              | -    |

<sup>1)</sup> Företagen inom Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i KPA AB 0 (0) personer.

|                                                                               | Koncernen      |                | Moderföretaget |               |
|-------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|---------------|
| Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr <sup>1)</sup>                    | 2019           | 2018           | 2019           | 2018          |
| Styrelse                                                                      | -1 082         | -1 083         | -584           | -536          |
| Vd                                                                            | -2 295         | -2 338         | -944           | -895          |
| Andra ledande befattningshavare                                               | -184           | -701           | -              | -             |
| <b>Summa ledande befattningshavare</b>                                        | <b>-3 561</b>  | <b>-4 122</b>  | <b>-1 528</b>  | <b>-1 431</b> |
| Tjänstemän                                                                    | -22 240        | -19 639        | -              | -             |
| <b>Totalt</b>                                                                 | <b>-25 801</b> | <b>-23 761</b> | <b>-1 528</b>  | <b>-1 431</b> |
| <b>Sociala kostnader</b>                                                      | <b>-15 802</b> | <b>-15 712</b> | <b>-333</b>    | <b>-333</b>   |
| varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt.                              | -940           | -957           | -333           | -333          |
| varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt. | -134           | -437           | -              | -             |
| varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt.                      | -7 093         | -7 485         | -              | -             |

<sup>1)</sup> Vd är även verksam i andra KPA-företag. Lönekostnaderna fördelas därför mellan dessa företag. Ledande befattningshavare består av företagsledningen, som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension. Därför fördelas lönerna mellan företagen.

| Fördelning kvinnor och män, vd och övriga ledande befattningshavare, antal | Koncernen <sup>1)</sup> |          |           |          | Moderföretaget |          |          |          |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------|----------|-----------|----------|----------------|----------|----------|----------|
|                                                                            | 2019                    |          | 2018      |          | 2019           |          | 2018     |          |
|                                                                            | Kvinnor                 | Män      | Kvinnor   | Män      | Kvinnor        | Män      | Kvinnor  | Män      |
| Styrelse                                                                   | 12                      | 6        | 10        | 7        | 6              | 3        | 4        | 3        |
| Vd                                                                         | 2                       | -        | 2         | -        | 1              | -        | 1        | -        |
| Andra ledande befattningshavare                                            | -                       | 3        | 1         | 2        | -              | -        | -        | -        |
| <b>Summa kvinnor och män, ledande befattningshavare</b>                    | <b>14</b>               | <b>9</b> | <b>13</b> | <b>9</b> | <b>7</b>       | <b>3</b> | <b>5</b> | <b>3</b> |

1) Avser endast konsoliderade bolag.

### Ersättningspolicy

Ersättningspolicy i KPA AB utgår från Folksam Livs ersättningspolicy samt de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att KPA AB når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på KPA AB. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

KPA AB har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom KPA AB utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag. För vd utgår ingen rörlig ersättning. För övriga anställda inom KPA AB som kan påverka företagets risknivå utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål vilka är fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

### Beslutsgång för ersättningspolicy

KPA AB:s ersättningspolicy är fastställd av KPA AB:s styrelse. Moderföretagets styrelse har att säkerställa att dotterföretagen fastställer sina egna ersättningspolicyer i linje med moderföretagets.

### KPA ABs ersättningsutskott

Inom KPA AB har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

### Anställda som kan påverka Folksams risknivå

KPA AB har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i KPA AB är vd, vice vd samt tillikaanställda chefer och medarbetare i centrala kontrollfunktioner.

### Folksams belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom vd, koncernledning, vd/vice vd i dotterföretag och chef för internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2019 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensions-sparandebanshens mest nöjda kunder samt ett ökat kostnadsfokus. Nöjda kunder samt att hålla nere driftskostnaderna utgjorde de belöningsgrundande målen i belöningsprogrammet.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av målpuppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

## Ersättning styrelse

| Moderföretaget, Tkr                                | Arvode      |             | Övriga förmåner |          | Sociala kostnader <sup>1)</sup> |             | Totalt      |             |
|----------------------------------------------------|-------------|-------------|-----------------|----------|---------------------------------|-------------|-------------|-------------|
|                                                    | 2019        | 2018        | 2019            | 2018     | 2019                            | 2018        | 2019        | 2018        |
| <b>Styrelsens ordförande</b>                       |             |             |                 |          |                                 |             |             |             |
| Ylva Wessén (fr o m sept 2019) <sup>2)</sup>       |             |             |                 |          |                                 |             |             |             |
| Jens Henriksson (t o m sept 2019) <sup>2)</sup>    | -           | -           | -               | -        | -                               | -           | -           | -           |
| <b>Styrelsens vice ordförande</b>                  |             |             |                 |          |                                 |             |             |             |
| Anders Knappe (fr o m maj 2019)                    | -142        | -128        | -               | -        | -45                             | -40         | -187        | -168        |
| Eva-Lena Micko (t o m maj 2019)                    | -128        | -156        | -               | -        | -40                             | -49         | -168        | -205        |
| <b>Övriga styrelseledamöter</b>                    |             |             |                 |          |                                 |             |             |             |
| Per Ardehed (t o m maj 2019) <sup>2)</sup>         | -           | -           | -               | -        | -                               | -           | -           | -           |
| Staffan Isling (fr o m nov 2019)                   | -7          | -           | -               | -        | -2                              |             | -9          | -           |
| Anders Henriksson (fr o m nov 2019)                | -7          | -           | -               | -        | -2                              |             | -9          | -           |
| Vesna Jovic (t o m okt 2019)                       | -124        | -135        | -               | -        | -39                             | -43         | -163        | -178        |
| Anna-Karin Laurell (fr o m maj 2018) <sup>2)</sup> | -           | -           | -               | -        | -                               | -           | -           | -           |
| Harriet Pontán (fr o m maj 2019)                   | -81         | -           | -               | -        | -8                              | -           | -89         | -           |
| Elisabeth Sasse (t o m maj 2018) <sup>2)</sup>     | -           | -           | -               | -        | -                               | -           | -           | -           |
| Lena Dahl (adj)                                    | -29         | -28         | -               | -        | -9                              | -9          | -38         | -37         |
| Eva Fagerberg (adj)                                | -7          | -21         | -               | -        | -2                              | -7          | -9          | -28         |
| Lenita Granlund (adj)                              | -22         | -28         | -               | -        | -7                              | -9          | -29         | -37         |
| Personalrepresentanter, 3 (3) personer             | -36         | -39         | -               | -        | -12                             | -12         | -48         | -51         |
| <b>Summa ersättning styrelse</b>                   | <b>-583</b> | <b>-535</b> | <b>-</b>        | <b>-</b> | <b>-166</b>                     | <b>-169</b> | <b>-749</b> | <b>-704</b> |

<sup>1)</sup> Varav inga pensionskostnader<sup>2)</sup> Interna ledamöter från koncernledningen erhåller inget arvode

| Arvodesnivåer styrelsen, Tkr            | 2019 | 2018 |
|-----------------------------------------|------|------|
| Vice styrelseordförande, fast årsarvode | -126 | -121 |
| Övriga ex vd, fast årsarvode            | -104 | -100 |
| Sammanträdesarvode per tillfälle        | -7   | -7   |

| Personalrepresentanter, Tkr      | 2019 | 2018 |
|----------------------------------|------|------|
| Ordinarie ledamot                |      |      |
| Sammanträdesarvode per tillfälle | -3   | -3   |



## Löner, ersättningar, arvoden och förmåner

| Moderföretaget, Tkr                            | 2019          | 2018          |
|------------------------------------------------|---------------|---------------|
| Koncernchef och vd                             |               |               |
| Britta Burreau                                 |               |               |
| Grundlön                                       | -926          | -880          |
| Övriga förmåner och ersättningar <sup>1)</sup> | -18           | -15           |
| Pensionskostnad <sup>2)</sup>                  | -333          | -333          |
| <b>Summa kostnader</b>                         | <b>-1 277</b> | <b>-1 228</b> |

<sup>1)</sup> Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.

<sup>2)</sup> Pensionskostnader avser kostnader hänförligt till respektive år.

### Ersättningar till ledande befattningshavare

#### Principer

Till styrelsens ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Styrelsearvode betalas även ut till arbetstagarrepresentanter som sitter i bolagsstyrelser.

Ersättningen till vd utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till vd.

#### Berednings- och beslutsprocessen

Styrelsen beslutar om vd:s anställningsvillkor. KPA AB:s ordförande bereder frågan om vd:s anställningsvillkor för beslut av styrelsen.

#### Pension

Pensionsåldern för vd är 65 år. Utöver förmåner enligt lagen om allmän försäkring har vd en premiebaserad pensionsförmån med en premieavsättning som motsvarar 31 procent av den årliga bruttolönen.

#### Avgångsvederlag

Avgångsvederlag utgår för vd med 12 månadslöner och uppsägningstiden är 6 månader från företagets sida.

### Pensionsupplysningar

KPA Pensions åtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner tryggs i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Pensionsplanen, KTP-planen, är till största delen en förmånsbestämd plan. Dock finns en mindre del i KTP-planen som är avgiftsbestämd.

Insättningarna till stiftelsen för de förmånsbestämda delarna och premierna för de premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA AB:s resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i moderföretagets balansräkning.

Tidigare intjänade enligt KPA-planen tryggs med försäkring. KPA Pension tryggar även pensionsrätt i KPA AB:s Pensionsstiftelse för före detta anställda (15 stycken) enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser.

Räntan för 2019 är fastställd till 0,7 (0,6) procent för nominella åtaganden, medan räntan för indexerade åtaganden är -0,8 (-0,6) procent.

| Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pension, pensionering genom försäkring |            |            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| Tkr                                                                                        | 2019       | 2018       |
| Försäkringspremier                                                                         | 651        | 728        |
| Särskild löneskatt på pensionskostnader                                                    | 169        | 56         |
| <b>Årets pensionskostnad</b>                                                               | <b>820</b> | <b>784</b> |

| Pensionsåtagande tryggade i KPA AB:s Pensionsstiftelse |              |              |
|--------------------------------------------------------|--------------|--------------|
| Tkr                                                    | 2019         | 2018         |
| Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen              | 29 407       | 29 747       |
| Finansiella skulder                                    | -1 574       | -1 684       |
| Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen                 | -25 201      | -24 359      |
| <b>Övervärde</b>                                       | <b>2 632</b> | <b>3 704</b> |

## Not 23. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagets finansiella ställning.

## Not 24. Väsentliga händelser efter balansdagen

Karolina Håkansson, sektionschef Kapitalförvaltning och Hållbarhet, ingår sedan 1 januari 2020 i företagsledningen för KPA Pension. Samtidigt lämnar Jeanette Almér ledningsgruppen.

Coronavirusets framfart över världen skapar stor volatilitet på de finansiella marknaderna. KPA AB med dotterbolag är dock finansiellt stabila och kan stå emot avsevärd turbulens. Företagen har i verksamheten haft en god förberedelse i form av kontinuitetsplaner, vilka har aktiverats. Den operationella verksamheten har därför kunnat upprätthållas tillfredsställande, vilket vi räknar med att kunna vidmakthålla.

## Not 25. Betalda räntor och erhållen utdelning

| Tkr                | Koncernen     |               | Moderföretaget |               |
|--------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|
|                    | 2019          | 2018          | 2019           | 2018          |
| Erhållen utdelning | -             | -             | -              | 34 373        |
| Erhållen ränta     | 2 486         | 1 914         | 1 386          | 1 333         |
| Erlagd ränta       | -4 213        | -6 910        | -1 203         | -2 630        |
| <b>Summa</b>       | <b>-1 727</b> | <b>-4 996</b> | <b>183</b>     | <b>33 076</b> |

## Not 26. Likvida medel

| Tkr                            | Koncernen     |                | Moderföretaget |               |
|--------------------------------|---------------|----------------|----------------|---------------|
|                                | 2019          | 2018           | 2019           | 2018          |
| Kassa och banktillgodohavanden | 86 858        | 202 375        | 52 759         | 61 475        |
| <b>Summa</b>                   | <b>86 858</b> | <b>202 375</b> | <b>52 759</b>  | <b>61 475</b> |

Stockholm den 12 mars 2020

---

Ylva Wessén  
*Ordförande*

---

Anders Henriksson

---

Anna-Karin Laurell

---

Harriet Pontán

---

Staffan Isling

---

Anders Knappe

---

Ann-Charlotte Tollqvist  
*Arbetsstagarrepresentant*

---

Britta Burreau  
*VD*

Vår revisionsberättelse har lämnats den

2020

Ernst & Young AB

KPMG AB

---

Daniel Eriksson  
*Auktoriserad revisor*

---

Magnus Ripa  
*Auktoriserad revisor*

# Definitioner och begrepp

## Sysselsatt kapital

Balansomslutning minskad med icke räntebärande skulder.

## Avkastning på sysselsatt kapital

Resultatet efter finansnetto plus finansiella kostnader i procent av genomsnittlig sysselsatt kapital.

Sysselsatt kapital avser balansomsutningen minskad med icke räntebärande skulder inklusive uppskjutna skatteskulder i obeskattade reserver.

## Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, efter avdrag för schablonmässigt beräknad skatt i procent av genomsnittligt justerat eget kapital.

Besöksadress: Bohusgatan 14, 116 67 Stockholm  
Telefon: 08-665 04 00, Org: 556527-7182  
Kundtjänst: 020-650 500 [www.kpa.se](http://www.kpa.se)



**KPA**  
PENSION